

Gymnázium Přírodní škola, o. p. s.

*PŘÍRODNÍ
ŠKOLA*

Bohuslav Řehák

(Jeho skautská činnost v roce 1939)

Jméno autora: Daniel Řehák

Jméno vedoucího práce: Mgr. Miroslav Houska

Datum odevzdání: 18. 11. 2014

Obsah

1. Úvod	2
2. Metody	3
3. Stať	4
4. Závěr	12
5. Zdroje.....	13
6. Přílohy.....	13
Příloha 1.....	13
Příloha 2.....	16
Příloha 3.....	20
Příloha 4.....	21
Příloha 5.....	28
Příloha 6.....	30
Příloha 7.....	31
Příloha 8.....	32
Příloha 9.....	35
Příloha 10.....	36
Příloha 11.....	37
7. Obrázky.....	46

1. Úvod

Když jsem si zadával téma mé praktické maturity, vůbec jsem si neuvědomil, že období roku 1939 bude vlastně nejobtížněji zpracovatelné, i když se jeví jako jedno z nejzajímavějších období pradědečkova života. Teprve při procházení písemných materiálů, které zůstaly v pradědečkovi pozůstalosti, bylo jasné, že z tohoto období tu moc věcí není. Vlastně to ani není překvapivé, když ho gestapo 1. 9. 1939 zatklo, odneslo si i materiály, na kterých pracoval, jeho poznámky, zápisníky a diář. Nic z toho mu samozřejmě nevrátili. Sám to zmiňuje v jedné své vysvětlující práci z roku 1953. (viz [Příloha 8](#)) Takže jsem byl při pátrání po tom, na čem pradědeček pracoval v roce 1939 do svého zatčení, odkázán z větší části pouze na otištěné články ve skautských časopisech Skaut Junák (později jen Junák) a Vůdce, které tvoří základ

mé práce. Moje znalosti doplnil také rozhovor s Vratislavem Řehákem, synem pradědečka Bohuslava, který jsem přepsal, a tvoří [Přílohu 11](#) mé práce.

Cílem práce bylo zmapovat skautskou činnost Bohuslava Řeháka v období od jeho zvolení náčelníkem v lednu 1939 do jeho zatčení gestapem v září 1939.

Hlavním důvodem, proč jsem si vybral toto téma, bylo, že přeci jen je to moje rodina a je zajímavé se něco o svých předcích dozvědět, obzvláště když to byly tak známé a zajímavé osobnosti, jako byl můj pradědeček. Druhým důvodem, proč jsem si zvolil zrovna tuto práci, bylo, že je důležité, aby někdo tyto materiály zpracoval dříve, než budou předány do archivu. Nyní jsem ale zpracovával pouze úzkou část pradědečkovi pozůstalosti, jelikož moje práce byla zaměřena jen na velmi krátké období jeho skautské činnosti. Rád bych ještě upozornil, že moje práce navazuje na práci mého bratra Štěpána, který před dvěma lety zpracoval hodně pradědečkových článků a publikací a vystavil je na webu rehakovi.cz.

Na základě článků vydaných v časopise Junák a Vůdce se snažím přivést čtenáře mé práce do společenské situace, která panovala ve skautingu v letech 1938 – 1939.

2. Metody

Nejdříve bylo nutné, abych si našel materiály, ze kterých poté budu zpracovávat práci. Těmito materiály byly články, které psal Bohuslav Řehák do časopisů (Vůdce, Junák), nebo které se ho týkaly, ať už zpravodajské články nebo články mluvící o něm samém. Další materiály, které bylo nutno vyhledat, byly dopisy nebo jiné texty, které nebyly nikde uveřejněny. Další věcí nutnou k mé práci, bylo uskutečnit rozhovor se synem Bohuslava Řeháka – Vratislavem Řehákem (Vraťou). Články z časopisů a v jiných textových zprávách, bylo nutno naskenovat a poté převést programem OCR (ABBY FineReader) do textu čitelného na počítači v programu Word. Rozhovor jsem musel přepsat do textové podoby. Původní články z časopisů jsem nechal v původním formátování, tj. nejsou zarovnány do bloků, aby byla zachována autentičnost.

3. Stat'

Na podzim 1938 se začalo mezi skauty proslýchat, že budou nuceně sloučeni s tělovýchovnou organizací. Vedení Svazu Junáků Skautů a Skautek RČS takovou možnost odmítalo, protože skauting propaguje všestrannou výchovu, nikoliv jen tělesnou. Na uklidnění obav vydal Bohuslav Řehák v časopise Skaut Junák ročník 25 číslo 3, v listopadu 1938 prohlášení:

CHOPTE SE ZNOVA VESEL A KORMIDLA!

Na okraj dnešních dnů.

Nedejte se, bratři a sestry, mýlití novinovými zprávami, v nichž se mluví o chystaném splnutí Svazu s některou organizací tělocvičnou nebo sportovní, nebo zprávami, že jen jediná dnešní organizace bude pověřena vedením veškeré tělovýchovy. Jsou to vesměs zprávy, jež vyjadřují osobní mínění jednotlivců, nebo zprávy v redakcích záměrně připravené.

O ničem takovém se na rozhodujících místech nejednalo, jsou to všechno jen projekty novinářské nebo zájmových skupin.

Předsednictvo Svazu sleduje všechna dosavadní jednání bedlivě, má na nich své zástupce a hájí na nich hodnoty junácké výchovy mládeže, neboť je přesvědčeno, že je životním zájmem našeho státu, aby jeho mládež byla pro život připravena výchovou junáckou.

Hájíme tyto svérázné hodnoty a cíle skautské výchovy:

Junáctví je výchova všestranná. Mravní, tělesná i praktická pro život. Tělocvik a sport jsou jen její složky. Proto junáctví má plné právo na svoji existenci jako vyhraněný typ výchovy pro život vedle druhých dvou činitelů tělovýchovných: tělocviků a sportu.

Junáctví vyhledává u mládeže praktické schopnosti a talenty, poskytuje jim hojnou příležitost k rozvoji a svěruje jim stále větší zodpovědnost. Vychovává tak záměrně schopné vedoucí síly.

Junáctví je psychologicky mládeži nejbližší. Staví na jejich zálibách, ponechává samosprávě a iniciativě práce v oddílech široké pole a při tom prakticky doplňuje naukové vzdělání školní.

Junáctví je praktickou výchovou občanskou, která vede mládež k lásce k vlasti projevované činy, ne slovy. Ukládá jí nezištné služby ve prospěch celku, žádá plnění příkazů junáckého zákona a slibu. Vede nás k solidní práci a osobní zodpovědnosti. Je dokonalou výchovou k brannosti a houževnatému úsilí, zachovat zdravý život národa a státu.

Proto hájíme junáctví jako nejprospěšnější výchovu, vhodnou pro mládež od 6—16 roků.

Jsme si ovšem vědomi toho, že pro dnešní poměry musíme provést určité změny organizační i věcné. Tyto změny se chystají a budte ujištěni, že ti, kteří na jejich návrhu pracují, jsou prodchnuti svornou snahou, prospět myšlence junácké a vybudovat ji tak, jak ji dnes náš národ životně potřebuje.

Bdíme, pracujeme intensivně na plánu přebudování Svazu, spolupracujeme s Junáky volnosti i DTJ, zúčastňujeme se porad a schůzí jiných organizací. Netápeme, máme svoji jasnou linii postupu do příštích dnů. Jednáme.

Pochopíte však, že nebylo vhodné o tom psát už i proto, že situace se mění někdy i jediným dnem.

Nedejte se vyrušovat ze své práce v oddílech. Naopak, pusťte se do ní horlivěji, než kdy dříve. Dokazujte hodnoty skautingu výsledky své práce v oddílech.

Důvěřujte vedení svazu, že činí všechno, co je v jeho silách a v dnešní situaci možné, aby uhájilo junáckou výchovu jako zdravý a pevný základ pro přípravu naší mládeže do života. Neboť život na nikoho nebude čekat s otevřenou náručí, bude to tvrdý život a nebude v něm místa pro nepřipravené.

Chopte se znovu vesel a kormidel!

Pracujte dobře v oddílech a prokážete státu i Svazu nejlepší službu.

Klid, rozvahu, důvěru a práci! Sledujeme kompas bedlivě.

B. Řehák.

Aby skauti předešli snahám o sloučení, které by nemohli nijak ovlivnit, rozhodli se sami vytvořit jednu skautskou organizaci, která by byla silnějším partnerem pro vyjednávání se státní mocí, než jednotlivé organizace. Po smrti A. B. Svojsíka byl na dny 10. a 11. prosince 1938 svolán mimořádný Valný sjezd Svazu Junáků Skautů a Skautek RČS. Na tomto sněmu se projednávalo zejména splynutí všech skautských organizací v jednu tak, jak to požadovala strana Národní jednoty. Valný sjezd po dlouhé diskuzi tento návrh naprostou většinou přijal. Byl jmenován výbor, který měl sloučení připravit.

V časopise Junák ročník 25 číslo 5 v sloupku Z ÚSTŘEDÍ vyšla zpráva:

Jednotná skautská organizace.

Valný sjezd Svazu skautů zplnomocnil své zástupce, aby spolu se zástupci čl. Obce Junáků Volnosti, Ústředím katolických skautů v Čechách a v zemi Moravskoslezské a Svazu Švehlových junáků vytvořili novou, společnou skautskou organizaci, která bude mít krásný český a slovanský název „Junák“.

Tato organizace vstoupí v život v lednu 1939.

Na tomto Valném sjezdu prezentoval Bohuslav Řehák jako místonáčelník a předseda výchovné komise návrh na změnu organizační struktury Junáka. (viz [Příloha 1](#))

Na neděli 22. ledna 1939 byl do sálu Městské knihovny v Praze svolán Junácký sněm, na kterém mělo dojít k úplnému sloučení českého skautingu a k vytvoření jediného ústředí Junácké výchovy, zvaného JUNÁK. Po volbách, které se konaly aklamací, a ve kterých byl Bohuslav Řehák zvolen náčelníkem, pronesl programový projev. (viz [Příloha 2](#))

Za tento projev byl později kritizován, sepsal proto své vysvětlení. (viz [Příloha 3](#))

V časopisu Junák ročník 25 číslo 6 vyšlo v lednu 1939 Bohuslavu Řehákovi provolání na téma sloučení:

JUNÁCI!

Toto krásné, ryze slovanské jméno spojuje nás dnes všechny do jediného, mohutného proudu.

Spojili jsme své síly, své zkušenosti a všechnu dosavadní práci, abychom položili základ ke vzrůstu junáctví na velkou organizaci mládeže, která bude republiky vychovávat mládež dobře připravenou do života.

Vy, kteří jste již junáky, víte sami, jak se vám líbí junácká práce v družinách a oddílech, v klubovně a v přírodě. Máte dobré kamarády, učíte se mnoho zajímavých a při tom užitečných věcí, pěkně si zahrajete, těšíte se na každou vycházku, cvičíte se a připravujete na táboření, jež je tvrdou školou života, jak se na junáka sluší.

Vy větší dovedete už zastat dobrý kus práce, učíte se vést, organisovat práci, vyniknout svědomitostí a vytrvalostí.

A všichni máte radost z toho, jak se vám práce daří, že se odvažujete na stále větší úkoly, jak vaše řady vzrůstají a junáctví se uplatňuje významem své práce pro národ a stát.

Ted', když jsme s ostatními bratry spoluvytvořili — rovný s rovnými — jediné těleso, bude se nám pracovat, ještě lépe.

Dejte radostný výraz tomuto sloučení sil a sejděte se všady tam, kde dosud byly různé oddíly, na společnou schůzku. Prohlašte na ní slavnostně, že nyní jsme všichni jedné krve, ty i já, že mezi námi není a nebude rozdílu a že všichni věrně budeme plnit odkaz zakladatele junáctví, Velkého náčelníka br. S v o j s í k a, neboť on to byl, který již toto sjednocení připravil, a toužebně si přál, aby v jubilejním roce republiky došlo k vytvoření alespoň společného ústředí. Z toho, že jsme šli ještě dál a spojili se úplně, by měl jistě On největší radost. Učinili jsme tak rádi z dobré vůle a uctili jsme tím nejlépe jeho památku, již zůstaneme věrni ve všem snažení i činech.

Proto budeme usilovně pracovat k uskutečnění i jeho druhého přání, aby dobrodiní junácké výchovy se dostalo co největšímu počtu naší mládeže.

Aby takových zdravých, bystrých, kurážných hochů, dobrého srdce, ukázněných a dbalých své cti vyrůstalo v junáckých oddílech mnoho. Aby rostly řady těch, kteří od mládí zvyknou na soběstačnost, praktickou zručnost a pohotovost, kteří se nebojí překážek a dovedou své plány prosadit. Aby přibývalo těch, kteří nebudou toužit po kancelářské židli, ale půjdou odvážně do života a budou hledat nové cesty, budou dobývat a budou vítězit.

To je duch junáctví, to je praktický smysl našeho hesla, to je, nač čeká naše republika. Na novou mládež, na mládež připravenou k práci a odhodlanou k obětem, jež doroste v energické muže a ženy, na něž může spoletnout, že budou stačit na úkoly, které na ně čekají.

Nebudou to úkoly malé!

Začínají dobrou práci v oddílech, porostou a s nimi porostou i vaše zkušenosti, vaše odvaha a vaše úspěchy v životě.

Podejme si ruce a vykročme junácky kurážně k radostné, čínorodé práci pro šťastnější budoucnost nás všech v nové republice.

A v této vytrvalé práci, junáci, nashledanou!

Náčelník.

V časopise Vůdce ročník 20 číslo 3 vydal Bohuslav Řehák motivační provolání k novým vůdcům junáckých oddílů:

Na uvítanou bratřím, kteří se přihlásili do kursu pro vedení junáckých oddílů.

Drazí přátelé!

Je radostné číst dopisy těch našich bratří, kteří byli pověřeni vedením kursů, s jakým nadšením chopili se práce a jak se svými spolupracovníky-instruktory kursy obětavě připravují.

Láska k ušlechtilé věci je největší hybnou silou a také Vás všechny přivedl do kursů opravdový zájem o junáckou výchovu, již naše mládež potřebuje více, než kterákoliv jiná. Věříme, že i Vaše sympatie brzy se změní v nadšenou práci pro rozvoj junáctví, až poznáte, že nic lepšího nebylo dosud ve výchově mládeže vymyšleno, a že ničím lépe nebudete sloužit své vlasti a její šťastnější budoucnosti, než když budete dobře junácky vychovávat mládež, kterou Vám svěří národ jako svůj nejdražší statek.

Podzimní vichřice rozmetala mnoho, co nemělo skutečné vnitřní hodnoty. Skauting však skvěle obstál.

Při novém budování státu důrazně se ozvalo volání: mládeži výchova junácká.

Je všestranná, účelná, praktická, mládež ji přijímá s nadšením. Je přípravou pro praktický život. Doporučuje ji lékař, vychovatel, státník, rodiče, jasně se pro ni vyslovila armáda.

Sami se přesvědčíte, že junáctví je promyšlený, ucelený výchovný systém, jež nemožno trhat. Bylo by pravým opakem výchovy, vybírat z něho pro mládež jen vycházky a táboření pode jménem výchovy přírodou a při tom nežádat od mládeže mravních závazků, zachovávání junáckých zákonů, slibu, konání zkoušek, plnění služeb a práce ve prospěch celku. Junácká výchova není jen tělovýchova a není ji dobře možno ukazovat na veřejnosti. To je soustavná, praktická výchova životem, činem, prací, stálá sebevýchova v družině, oddíle, v klubovně, na vycházce, to je stálé navykání na odpovědnost a solidnost v práci, na soběstačnost a odvahu v duši a lásku v srdci. Junácká výchova má se projevit hlavně životem muže, který byl junácky vychován, má se zračit v jeho snahách a činech. A při tom pamatuje junácká výchova rozumně i na zdravý vývoj tělesný. Hlavně hrou a tělovýchovou na zdravém vzduchu, pokud jen možno bez umělého nářadí. Pamatuje na bystření smyslů a praktickou zručnost. Junáctví přineslo k nám táboření mládeže, v němž je dokonale využito výchovného prostředí přírodního i otužování těla a ducha.

Z úst zástupce MŠANO bylo výstižně řečeno na posledním junáckém sněmu, jak junáctví prakticky vhodně doplňuje naukové vzdělání školní a jak záměrně buduje základy charakteru. Proto též MŠANO slíbilo JUNÁKU plnou podporu v zájmu školy samé a v zájmu budoucnosti našeho národa. Neboť junácká výchova má mnoho předností.

Všichni víte, jak mládež touží po činnosti. Junáctví tuto touhu rozumně usměrňuje, vyplňuje užitečnými činy a při tom dává hojně příležitosti každému jednotlivci vyniknout, uplatnit osobní nadání, rozvíjet je, avšak stále pamatovat na prospěch celku. Od dětství musíme vyhledávat tyto schopné vedoucí talenty, dávat jim pocíťovat i hořkost porážek a neúspěchů, aby z nich rostli praví junáci a dorostli v pravé muže, jakých republika dnes potřebuje, aby znova se vzchopila a rostla k nové síle a rozkvětu. Jen tak vypěstujeme v mládeži lásku k vlasti uvědomělou, hlubokou, projevovanou činy, ne slovy. Stát pevně sám, podpírat druhé, vést dobře mládež k společnému cíli — to žádá dnešní doba od mužů, kteří se dívají do budoucnosti.

Proto jsme Vás pozvali a prosíme Vás, pomozte nám v této práci pro vlast a budoucnost našeho lidu.

Dáváme mládeži novou náplň života, radostnou, účelnou, krásnou svým posláním i svými projevy.

Věřte, práce junáckého vůdce, přes všechny oběti osobního pohodlí, je práce, při níž rozdáváte radost a štěstí svým hochům, při níž však nejvíce získáte sami!

Naučíte se organisovat práci, předvídat překážky, řídit ji, naučíte se vést a dobývat úspěchů souhrou a spoluprací oddaných bratří, kteří jsou hrdí na svého vůdce, jako on na svoje hochy.

Začnete s menším počtem, s družinou. Vyberete si spolupracovníky, svěříte jim práci. Vzbudíte zájem ostatních, budou se hlásit nováčci, porostete.

Nebojte se, že na to nestačíte. Je dost pomůcek, příruček, brzy vniknete do postupu práce. Vedení tábora poznáte na Lesní škole — tam se zdokonalíte i ve vedení oddílu. Je to práce radostná, čestná, ovšem i nejvyšší odpovědná. Rodiče svěřují nám své děti!

Hleďte získat spolupracovníky i mezi dospělými. Ulehčíte si práci, když se postaráte o založení Sdružení přátel JUNÁKA. Dejte se do ní s nadšením a nezlomnou vůlí. Prokážete dobrou službu svému národu, jestliže se stanete svědomitými vůdci jeho mládeže. Budete zatím vedoucími. Po absolvování Lesní školy a jednoleté praxe můžete složit vůdcovské zkoušky a budete jmenováni vůdci junáků.

Vůdcovský odznak na prsou mladého muže je nejvyšší ctí — je odznakem důvěry národa.

Nepochybujeme o Vaší dobré vůli. Spojíte-li ji s vytrvalostí, radostný úspěch Vás nemine. Mnoho zdaru!

Ve stejném časopise Vůdce ročník 20 číslo 3 vyšel v březnu 1939 předpis, který vypracoval Bohuslav Řehák, Pokyny pro založení nových oddílů a Sdružení přátel Junáka. (viz [Příloha 4](#))

V časopise Vůdce ročník 20 číslo 4 vyšlo prohlášení o změně ve vedení Junáka. 12. března 1939 se stal Bohuslav Řehák nejvyšším představitelem Junáka - velitelem.

Změny ve vedení JUNÁKA.

1. Prvý velitel JUNÁKA, zvolený ustavujícím, junáckým sněmem, bratr pplk. gšt. Václav Vlček, resignoval na svoji funkci. Všichni víme, že to byl pravý junák na pravém místě a proto jeho odchodu litujeme. Na schůzi náčelnictva rozloučil se s. ním br. náčelník Řehák, poděkoval mu za práci a stiskl mu za nás ostatní tu poctivou legionářskou levici.

2. Výnosem ministerstva vnitra ze dne 12. března 1939 č. 2899/1939 byla povolena změna stanov spolku JUNÁK se sídlem v Praze. Podle ustanovení čl. XII. změněných stanov jmenuje velitele, náčelníka a náčelní spolku na tři roky ministerstvo vnitra. Ministerstvo vnitra opírajíc se o výše uvedené statutární ustanovení, jmenovalo na tři roky velitelem spolku p. Bohuslava Řeháka, profesora státního pedagogického semináře v Praze XII., náčelníkem p. Dr. Rudolfa Plajnera, profesora státního reformního reálného gymnasia v Praze XIX., Dejvicích a náčelní pí. Vlastu Koseovou.

3. Knížecí arcibiskupská konsistoř nám oznámila, že jmenuje vldp. Dr. Štěpána Trochtu, ředitele Salesiánského chlapeckého domova v Praze-Kobylisích, ústředním duchovním vůdcem JUNÁKA, a že tak činí s radostí a důvěrou, že spojeným českým junákům dostane se tak nového ústředního vedení, které chce loyálně umožnit všemu členstvu výchovu svatováclavskou, prohloubení a rozšíření nábožensko-mravní výchovy junáckých oddílů.

Dr. R. Plajner.

V tomtéž čísle vyšel článek Bohuslava Řeháka „Poměr vůdce k rodičům, škole a veřejnosti“ (viz [Příloha 5](#)) a „Směrnice, jež jsme stanovili pro novou úpravu odznaků junáckého kmene“.

V tomto Vůdci vyšly taktéž nové Stanovy Junáka, které byly schváleny ministerstvem vnitra dne 12. března 1939, čímž bylo završeno sloučení skautských organizací.

V časopise Junák ročník 25 číslo 7 v sloupku Z ÚSTŘEDÍ JUNÁKA vyšly zprávy:

Změny ve vedení JUNÁKA.

Dosavadní velitel JUNÁKA, br. pplk. V. Vlček resignoval na svoji funkci. Ministerstvo vnitra jmenovalo proto tyto nové činovníky: velitelem JUNÁKA bratra prof. Boh. Řeháka, náčelníkem Dr. Rud. Plajnera a náčelní sestru Vlastu Koseovou.

Junáctví bude zachováno.

K dotazům, které nám docházejí, sdělujeme, že junácká výchova mládeže bude zachována a žádáme proto všechny členy, aby pokračovali klidně v pravidelné práci. Oddílům, které dosud neposlaly registraci,

připomínáme, že se vystavují nebezpečí nezákonného spolčování a radíme jim proto důtklivě, aby s registrací neotálely.

Do stejného čísla časopisu Junák napsal Bohuslav Řehák provolání:

Bratři a sestry!

Poslední události způsobily změny i ve vedení JUNÁKA.

Dosavadní jeho velitel, br. pplk. g. št. V. Vlček, vzdal se své funkce. Víme všichni, jak zdatným byl mužem na svém místě. Stiskli jsme jeho ruku s projevy upřímné vděčnosti a díky za jeho oddanost a práci pro junácké hnutí.

Převzal jsem zodpovědnost za životní dílo milovaného Náčelníka-Zakladatele jako velitel JUNÁKA v době, nad níž nebylo těžší.

Vím, co je mojí povinností a budu ji plnit ze všech sil podle svého svědomí.

Novým náčelníkem se stává br. Dr. Rud. Plajner, muž-junák duší i srdcem, s nímž mne spojuje věrné a oddané přátelství od prvních dob českého junáctví. Vážím si této shody nade vše, neboť nás čeká mnoho práce.

Prosím Vás všechny, bratři a sestry, kteří jste pochopili, kde je Vaše místo pro zajištění naší národní svébytnosti a budoucnosti a kteří věříte v nový rozvoj našich národních sil, jestliže budeme dobře vychovávat svoji mládež, nestě tu víru jako pochodeň, jež ukáže cestu i novým spolupracovníkům, žijte ji plamenem svých srdcí, neboť mládež je dnes naší nadějí více než kdy jindy.

Vychovávejte ji dobře podle slibu a zákonů junáckých.

Junáctví tvoří z hochů muže a z mužů vůdce!

Národ potřebuje zdatné ženy po boku zdatných mužů!

A pak b u d e žít!

Vlasti zdar!

Velitel.

Z krátké zprávy „Junáctví bude zachováno“ usuzuji, že vedení Junáka stále věřilo, že bude možné udržet samostatnost Junáka a nebude nutné spojit se s tělovýchovnou organizací.

V časopise Junák ročník 25 číslo 8 v sloupku Z ÚSTŘEDÍ JUNÁKA vyšla zpráva:

JUNÁK bude zachován.

Při jednání o slučování tělovýchovných spolků bylo rozhodnuto, aby JUNÁK, který není tělových. spolkem, byl včleněn do nového celostátního ústředí, jako samostatný celek, který se bude řídit vlastními stanovami a bude pracovat dosavadními osvědčenými metodami. Kromě výchovy junácké podrobí se každý náš člen 50 hod. ročnímu výcviku v tělovýchově.

Čímž evidentně skončilo snažení o udržení samostatného Junáka jako spolku, který je svébytnou organizací. I když to zatím vypadalo, že situace ještě nebude tak vážná a bude možné ve výchovné práci pokračovat.

K tomu opět vydal Bohuslav Řehák, nyní už jako velitel, ve stejném časopise prohlášení:

SLOVO VELITELE.

Bratři a sestry!

Vážné události, které od základu přetvořily všechny poměry u nás, zasáhly i do činnosti spolkové a vynutily si změny, jež nadiktovala současná doba a s nimiž musíme počítat.

Volání po semknutí v jednotný šik tam, kde dosud bylo tříštění sil, stalo se všeobecným. Ještě dříve, než se hlasitě ozvalo, provedli jsme my, junáci, dobrovolně a z vlastního popudu, sloučení dosavadních skautských organizací v jediné ústředí junácké výchovy, JUNÁKA. Stranou při tom zůstali, poněvadž nebyli svéprávní, jen skauti DTJ a i ti nyní vstoupí do JUNÁKA a radostně se chápou práce na společném velkém díle.

Když bylo určeno, že bude od základů nově řešena organizace tělovýchovy a výchovy mládeže, hájili jsme houževnatě a věcnými důvody to, co je naším přesvědčením stále: Že junácká výchova je pro mládež nejvhodnější a nejlépe zaručuje dobrou její budoucnost i budoucnost celého národa. Nedosáhli jsme toho, aby jí byla svěřena všechna mládež.

Jako zásadní směrnice pro novou úpravu byly nám určeny tyto požadavky: Veškerá tělovýchova mládeže od 6 do 18 let musí být v jediné ústřední organizaci. Také veškerá sportovní výchova mládeže musí se dít jen v rámci této ústřední organizace. Junáctví ovšem není tělovýchova.

Na základě toho naše další jednání směřovala k tomu, abychom zajistili výchově junácké plně její obsah a rozsah a její samosprávu, nutnou proto, že junáctví má jinou náplň a užívá jiných prostředků pracovních i metodických, než tělocvik a sport. Výchova junácká, jakožto všestranná, bude doplňovat základní povinnou tělovýchovu mládeže.

Poněvadž základní tělovýchova svěřena byla Sokolu, bylo žádáno včlenění JUNÁKA do Sokola.

Výsledkem jednání byla dohoda, jež byla potvrzena usnesením výkonného výboru N. S. a rozhodnutím jeho vedoucího, br. A. Hrubého. Toto rozhodnutí stanoví, že JUNÁK zůstává i nadále jako spolek se svými stanovami a svým ústředím a přičlení se jako celek do nové ústřední organizace. Stane se jejím junáckým odborem a bude mu v ní svěřena všechna junácká výchova mládeže. Podrží své majetek a bude moci i nový majetek získati. Činovníci junáčtí budou mít zastoupení v organizačních útvech ústřední organizace. Sdružení přátel JUNÁKA trvají dále. V tělovýchově kromě junácké tělovýchovy na vycházkách bude pravidelná základní tělovýchova. (Pro junáctví jedna hodina týdně.) To je rámec. Na podrobnostech se teprve bude pracovati.

Hlavní zásadou při tom všem zůstává, že junácká výchova bude vedena a její náplň, formy i organizace budou určovány těmi, kteří jí rozumějí a mají pro ni odbornou kvalifikaci.

Nyní pracuje komise, v níž má JUNÁK, jako všichni ostatní, své dva zástupce, na nových stanovách ústřední organizace sokolské a na podrobnostech včlenění JUNÁKA.

Víme v našem ústředí všichni dobře, jak nevlídný byl poměr Sokola k naší práci a mládeži, i když jsme k tomu příčin nezavdali. Víme dobře, jak trpce to nesl sám br. náčelník Svojsík. Nebylo také naší vinou, že Sokol nenašel k junáctví cestu již dříve. Proto naše rozhodování nebylo lehké. Přece však smýšlení nás všech v ústředí je jednotné. Uvažte, jak těžká je doba a její tlak.

Zájem národa žádá soustředění sil, aniž však byly dotčeny jejich zdroje. Najdeme-li pochopení pro rozumnou dohodu, a v to pevně doufáme, i na druhé straně, vykonáme dobré dílo na dvou úsecích práce, z nichž každá má svoji svéráznou náplň a metody, jež se však budou doplňovat v jednotném rámci a bratrském duchu.

Pracujte jako dosud, zdvojnásobte své úsilí po hloubce a rozsahu své činnosti a připravujte se na to, že junáctví bude vzrůstat.

Nepodnikejte však nic sami, nedejte se másti zprávami v novinách (ani v radiu!) a vyčkejte ve všem pokynů z ústředí JUNÁKA.

Zdar Vaší dobré práci!

Velitelství a náčelnictvo JUNÁKA.

V předprázdninovém čísle Junáka ročník 25 číslo 9 – 10 popřál Bohuslav Řehák všem členům Junáka úspěšné tábory:

Bratři a sestry!

Jen několik málo dnů už vás dělí od vytouženého táboření.

Těšili jste se na ně letos zvláště dychtivě. Těžké starosti na nás dolehly a mnoho bolestí nám sevřelo srdce. Potřebujete oddechu a vzpruhy. Tábory, radost nás všech, jsou před vámi...

Vtipná vynalézavost a zručnost vašich rukou vykouzlí na paloucích a mýtinách v srdci našich krásných lesů malebné obrazy stanových vesniček, v nichž budete žít po celé týdny v kruhu svých kamarádů jako jedna rodina.

Sami na sebe odkázání nejlépe poznáte, co dovedete sami, i jaká je síla spojených paží a srdcí. Přesvědčíte se, že k takovému spoluzití, aby bylo radostné a všem se vám líbilo, je potřebí promyšlené organisace práce, kázně a přesnosti ve službě. A pak zbude dosti času i na veselou zábavu a osobní záliby.

V táborech prožijete mnoho krásných dojmů a překonáte hodně zkoušek a nesnází. Tak se to však sluší na junáky! Vydržet, nedat se, zvítězit!

Však také na rukávech vašich košilí jistě přibudou nové důkazy junáckých zdatností, jež na táborech získáte.

Žijte na nich v naší krásné přírodě s otevřenými očima, zdravým, silným a kurážným životem radostného mládí. Ať vám ztuhnou svaly, zhnědnou otužilá těla, zbystří oko a rozklene se hrud'. Vryjte si hluboko do paměti barevnou krásu východů a západů slunce i sešeřelé kouzlo táborových ohňů. Teplo jejich plamenů nechť přejde do každého stisku ruky, jímž se budete znovu vítat po prázdninách osvěžení, osmahlí a statní, s novou silou v duši a novou nadějí v srdcích.

Velitel.

V květnu 1939 vypracoval Bohuslav Řehák Směrnici číslo 5 (viz [Příloha 6](#)), podle které rozdělil práci, kterou bylo zapotřebí za ústředí provádět, do působnosti čtyř odborů a také Směrnici číslo 8 (viz [Příloha 7](#)), ve které velmi důrazně upozorňuje na nastalou situaci a žádá okresní velitele, aby nic neorganizovali bez předchozí domluvy s vedením Junáka.

Mimo jinou práci byl i v roce 1939 členem redakční rady časopisů Vůdce a Junák. V létě 1939 navštívil pradědeček jako velitel celou řadu táborů. Z dívčí Lesní školy konané na Pášovce u Týnce nad Sázavou poslal své ženě Růženě 22. 7. 1939 pohlednici. (viz. [Obr. 4](#)) Pracoval na Junáckém řádě a připravoval do vydání speciální číslo Junáka o A. B. Svojsíkovi (viz [Obr. 1](#)), které vyšlo v září 1939.

O činnostech konaných v roce 1939 na záchranu Junáka sepsal Bohuslav Řehák po válce několikastránkovou práci, bohužel je to spíš vlastní obhajoba, jelikož byla sepsána v roce 1953. (viz [Příloha 9](#))

Dne 1. 9. 1939 byl zatčen gestapem ráno ve svém bytě v Milešovské ulici, Praha 3. Podařilo se mu ještě na připravený korespondenční lístek dopsat vzkaz a předat jej domovnici, která jej „naštěstí“ poslala. (viz [Obr. 1](#)) Další korespondenční lístek následoval 18. 9. 1939 z Dachau. (viz [Obr. 2](#)) Podle dopisu, který rodině Bohuslav Řehák poslal, se nacházel 4. 10. 1939 už v Buchenwaldu. (viz [Obr. 3](#))

4. Závěr

Většinu času Bohuslava Řeháka v tomto období zřejmě zabíraly problémy nejdříve ohledně sloučení několika skautských organizací v jednu sjednocující – Junáka. Později během zimy a jara 1939 nastal tlak na začlenění Junáka pod tělovýchovnou organizaci Sokol. Myslím si, že se pradědeček docela dlouho domníval, že se mu podaří začlenění zvrátit. Když ve dvacátých letech skauti stáli o spolupráci se Sokolem, byli odmítáni. Takže není divu, že se jim nyní do společného podniku nechtělo. Když už bylo začlenění považováno za nezbytné, bojoval pradědeček alespoň za to, aby Junák nepřišel o svou komplexní výchovu a byl stále tak trochu „svým pánem“. Bohužel, ani toto se mu nepodařilo, 28. října 1940 byl Junák dekretem státního tajemníka Protektorátu K. H. Franka zrušen a oddíly buď zanikly, nebo přešly do ilegality.

Cílem práce bylo zmapovat skautskou činnost mého pradědečka Bohuslava Řeháka od jeho zvolení náčelníkem Junáka po zatčení gestapem. To se mi povedlo hlavně pomocí článků, které vydal v časopisech Junák a Vůdce. Bez pozornosti by ale neměl zůstat ani rozhovor s jeho synem Vratislavem Řehákem (viz [Příloha 11](#)), který do jisté míry odhaluje pradědečkovu soukromí a hlavně rodinné zázemí, které mu poskytovala zejména jeho manželka Růžena.

Myslím si, že z materiálů, které jsem měl k dispozici, jsem dostatečným způsobem ilustroval pradědečkovu skautskou činnost ve zkoumaném období. Původní články z časopisů jsem nechal v původním formátování, tj. nejsou zarovnány do bloků, aby byla zachována autentičnost. Původně jsem zamýšlel, že udělám ještě jeden rozhovor s Jiřím Navrátillem (nynějším místostarostou Junáka), ale to jsem bohužel nestihl.

Práce je určená především osobám zájímajícím se o historii skautingu. Myslím ale, že by mohla zajímat i jiné lidi než skauty. Bezpochyby také naší rodinu a třeba mé budoucí potomky.

5. Zdroje

Balilla [online]. [cit. 2014-10-19]. Dostupné z: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Balilla>

Skaut Junák. Praha: Svaz junáků skautů a skautek RČS, 1938, roč. 25, č. 3.

Junák. Praha: Svaz junáků skautů a skautek RČS, 1939, roč. 25, č. 5.

Junák. Praha: Junák - ústředí tělesné výchovy, 1939, roč. 25, č. 6.

Junák. Praha: Junák - ústředí tělesné výchovy, 1939, roč. 25, č. 7.

Junák. Praha: Junák - ústředí tělesné výchovy, 1939, roč. 25, č. 8.

Junák. Praha: Junák - ústředí junácké výchovy, 1939, roč. 25, č. 9-10.

Vůdce. Praha: Svaz Junáků Skautů a Skautek RČS, 1939, XIX, 4-5.

Vůdce. Praha: JUNÁK, 1939, XX, 1-2.

Vůdce. Praha: JUNÁK, 1939, XX, 3.

Vůdce. Praha: JUNÁK, 1939, XX, 4.

6. Přílohy

Příloha 1

Organizační změny v Junáku

Předseda výchovné komise br. místonáčelník Řehák přednáší výsledky porad výchovné komise o návrzích na změny, jež vyžaduje úprava nových poměrů.

1. Pojmenování. Má být pojmenování skaut v názvu ponecháno, nebo jen junák? Pro ponechání bylo uváděno: Vžilo se, získalo dobrý zvuk. Pro junáka uváděno: Původně jen junák, důsledně uplatňovat česká pojmenování. Junák dává představu zdatného, bystrého hochy i muže ve všech slovanských jazycích.

Komise navrhuje: užívat důsledně junák, nevzdávat se však užívání i slov: skaut, skauting, skautování (junačení?), aby byla udržena souvislost. Je toho třeba i při mezinárodních stycích. Členství ve Světovém bratrství hochů se nevzdáme. Je v něm zastoupeno 54 států, převážně malých. Je to důležitá pozice dobrých styků s ostatním světem a možnost velké propagace.

2. Hospodářská střediska. Jsou nutná, naší zásadou musí být zakládat je všade. Nejlepší postup by byl: založit středisko, tj. Spolek přátel Junáka, pak tvořit oddíly.

Komise navrhuje: S počátku, kde vzniká jediný oddíl, je nutný alespoň tříčlenný ochranný výbor dospělých lidí, který bude ve styku s nejbližším střediskem.

Tam, kde je dnes již sbor, není však Spolku přátel Junáka (dosavadní místní sdružení), bude jeden z vůdců pověřen funkcí předsedy tohoto spolku a úkolem, vybudovat co nejdříve středisko. T. j. spolek dospělých k těmto oddílům.

3. Organizace většího oddílu. Nedostatek dobrých vůdců a hojně se hlásící mládež nutí nás k tvoření velkých oddílů. S tím souvisí otázka jejich vnitřní organizace.

Dnešní oddíl ovšem v každém případě zůstává organizační a výchovnou jednotkou, ať bude čítat 15 nebo 150 členů. Nebudeme rušit dosavadní způsob družinového systému. Při normálním počtu (kol 40 členů v oddíle) a v rukách dobrého vůdce se osvědčil velmi úspěšně.

Ve velkém oddíle bude však účelnější tento družinový systém vybudovat na podkladě věkovém. Aby do družin přišli hoši stejného věku.

Jsou tu námitky:

1. Věk fyzický není vždy totožný s duševní vyspělostí.
2. Bude vždy dost hochů na tu družinu, např. 12letých, a budou mít všichni v jednu dobu čas na schůzku?
3. Utrpí soutěž družin.

Proti nim možno uvést:

1. Nutno počítat s celkem a průměrem, ne s výjimkami. Nebývají velké, rozpětí jeden rok se dá upravit zařazením.
2. Jako s nejmenší jednotkou počítáme se šestkou a čas spíše budou mít, bývají to stejné školní ročníky.
3. Propočítat pro každý věk, která látka činí 100% náplně. Soutěživost je pak v tom, kolik se které družině podaří splnit procent.

Při rozpracování výchovného pásma podle ročníků věkových vycházíme od nejmenší jednotky šestky, jíž v čele stojí šestník. Dvě šestky tvoří družinu, jež má rádce a podrádce, po případě ještě cvičitele, tj. staršího junáka (dnešní rover), který může být ustanoven i pro dvě družiny. Pro starší hochy je tu velmi vhodné zaměstnání, výběr a příprava pro vůdcovství. Dvě, tři družiny tvoří normální oddíl, jež vede vůdce a zástupce vůdce. Pro účely výcvikové, polní hry atd. tvoří vždy dvě družiny četou. Dvě až čtyři čety tvoří rotu.

Počítáme-li družinu 13 členů, bude četa asi 30, při třech družinách asi 45 členů. Rota bude mít při 2 četách 65—100 členů (podle počtu družin), při čtyřech četách 130—200 členů.

V takovém velkém oddíle uplatní se při rozpracování látky do ročníků podle věku (družin, příp. šestek) tyto výhody:

Pro junáka: Bude mít před sebou jasný přehled svého postupu. Bude mít příležitost k častější sebekontrolě. Tento systém pro něho znamená i určité ostruhy, aby nezůstal pozadu.

Nezůstane trčet na stupni druhotřídním, bude přibývat vyšších stupňů junácké vyspělosti.

Pro starší junáky (dnešní rovery): Rozdělení práce v úseky, které oni mohou dobře obstarat. Dáváme jim zaměstnání, jež umožňuje vychovávat vedoucí síly a mít jich větší zásobu, než dosud. Lépe využijeme, co i jsme jim junáckou výchovou dali, pro dobro jejich mladších bratří.

Pro vůdce: Usnadnění organizace práce, rychlejší přehled po ní a snadnější kontrola výsledků práce v družinách.

Pro oddíl: Větší příležitost k specialisaci podle osobních vloh a sklonů a hojnější příležitost k využití specialistů v celkové práci oddílu.

Všechnu látku sem spadající zpracujeme ve výchovném odboru Junáka a vyzkoušíme v praxi.

4. Třetí stupeň junácké vyspělosti. Pro nejvyšší ročníky, 16 a 17leté junáky je potřebí vytvořit tento nový stupeň a zároveň přepracovat prvé dva stupně. Zásadou bude: rozšířit je o látku, jež dosud byla obsažena v některých odborných zkouškách a určit ke každému stupni určité odborné zkoušky, z nichž bude možný výběr.

U tohoto třetího stupně počítáme též s pomocnými službami v oddíle, se specialisací v určitých kursech, instruktorstvím atd.

5. Změna ve slibu. Byl podán návrh, aby ke slibu byla přidána doložka: Tak mně pomáhej Bůh!

Důvody: Byli jsme jediní skauti, kteří Boha ve slibu neměli. Vracíme se ke křesťanské výchově mravní i ve škole.

Vyhovujeme tím br. katolickým junákům. I ten, kdo je bez vyznání, nebývá ještě nevěrec, naopak, bývá hluboce nábožensky založen.

Každý, kdo věří, že nad námi je ještě vyšší mravní řád, ztělesněný v pojmu Boha, může se dovolávat pomoci této nejvyšší mravní autority při svém slibu.

Komise navrhuje, aby doložka byla přijata jako fakultativní, tj. dobrovolná.

Komise dává valnému sjezdu ještě na uvážení, zda by nebylo vhodné pozměnit třetí větu slibu: duší i tělem býti hotov pomáhati bližnímu, na toto znění: snažiti se, abych byl tělesně zdatným, duševně silným a mravně přísným.

Pomoc bližnímu jest již v zákoně a v závazku: Každý den dobrý skutek.

6. Z ostatní práce, jež čeká na výchovný odbor, jen stručně ještě uvádím:

Organisace zdravotní služby, zapojená do výchovy a výcviku.

Propracování limit tělesné zdatnosti význačně s hlediska junáckého prostředí, nikoliv upravených drah sportovních hřišť.

Soustavné a metodické rozpracování celé tělesné výchovy podle věku a nových stupňů vyspělosti.

Vypracování jednotných nedělních kursů pro přípravu nových vůdců z řad laiků.

Junácký řád (organisační a výchovný).

Propracování určitého ceremonielu (i slovního) pro: vztyčení a sejmutí vlajky, zahájení a ukončení slavnostního táborového ohně, skládání slibu, zahájení a ukončení schůzky apod.

Uplatnění prvků ze staroslovanského bájesloví a českých dějin na místo, nebo alespoň víc, než symbolů indiánských.

Výběr junáckých písní, hledat autory nových a snad i autora nové junácké hymny. Využití prvků tance lidového ve výchově hochů.

Mnohé z toho, co jsem tu jen stručně mohl naznačit, jsme prodebatovali ještě s bratrem náčelníkem. Např. již na jaře měli jsme dlouhou poradou (Svojsík, Plajner, Valla, Řehák), o problému velkých oddílů i s hlediska hospodářského, v níž jsme snesli všechny důvody pro i proti a jež vyzněla v jednomyslném názoru, že se těmto nutnostem nevyhneme a že budeme muset u velkých celků sáhnout k družinám a postupu podle věkových ročníků.

Některé doplňky a změny si vynutil převrat, který zasáhl mocně i do našich řad a možností.

Br. náčelník vybudoval junáctví tak, že je pružnou soustavou, jež se může stále zdokonalovat a přizpůsobovat potřebám doby a při tom vlastní skautská náplň a pravý junácký duch zůstává nezměněn.

To je také a vždy bude vůdcí naší zásadou při všem, co podnikneme. Abychom zůstali věrni zásadám a cílům, jež junáctví dal jeho ušlechtilý zakladatel a Velký náčelník br. Svojsík a hledali jen nové cesty a prostředky, jak bychom je mohli uplatnit v nejširším okruhu naší mládeže pro dobro její i našeho lidu. Druhá republika bude potřebovat naší svědomité práce. Budeme ji dělat vytrvale a s nadšením, jako dosud.

Československo, o jehož osud chvěli se mnozí z vás, zaceluje svoje rány. Jsme šťastni, že jsme byli povoláni k tomu, abychom junáckou výchovou mládeže pomáhali budovat nový rozkvět našeho národa a státu. K tomuto krásnému úkolu spojili jsme se všechny dosavadní organizace v jediném skautském ústředí „JUNÁK“. Zdravíme vás bratrsky ze společného Junáckého sněmu a děkujeme vám za všechny projevy sympatií, jež jste nám projevili ve dnech, v nichž jsme, opuštěni, neklesli.

A nyní dovolte krátký projev programový:

Pro koho bude naše práce?

Pro náš lid a jeho republiku!

Naše republika bude nyní potřebovat víc než kdy jindy živé hradby energických, spolehlivých lidí, svému národu naprosto oddaných, připravených k tvrdému životu, práci a obětem, aby se zacelily rány a z bolesti a utrpení se zrodila nová náplň života, nový duch, jímž národ bude žít, růst a budovat! A tuto novou náplň života přináší naší mládeži výchova junácká. Bude-li všechna naše mládež vychovávána junáctvím, bude vstupovat do života připravena a republika bude mít bezpečnou základnu, na níž může spolehlivě budovat lepší zítřky.

Co je naším cílem ve výchově hochů?

Od mládí vychovávat zdravého, národně uvědomělého, soběstačného hocha dobrého srdce, statečného a ukázněného, který ví, co je to zodpovědnost a který doroste v energického, obětavého muže, jehož junácká výchova se bude projevovat v celém jeho životě.

Není druhé výchovy, jež by tak záměrně a při tom psychologicky tak vhodně dovedla vyhledávat schopné vedoucí talenty. Tím, že jim svěřujeme stále se zvyšující zodpovědnost, dáváme svým hochům prožít nejenom krásné mládí, nejenom možnost vyniknout, něco dokázat, my jim dáváme pocítit i hořkost porážek a neúspěchů, bez nichž nevyroste pravý Junák a pravý muž.

Tento typ hochů-Junáků, jasně prokreslený a rázovitě vytepaný samotným zakladatelem českého junáctví, byl a bude naším cílem ve výchově jedince. Vychovat takových jedinců svému národu jak jen možno nejvíce, je druhou polovinou našeho cíle.

Oč musíme usilovat, abychom tohoto cíle dosáhli? O dostatek dobrých vůdců, o usnadnění jejich práce, o stálý rozvoj a prohlubování junácké výchovy, o její jednodušnost a životnost.

Dostatek dobrých vůdců.

Požadavky, jež my klademe na junáckého vůdce, jsou mnohem větší, než požadavky kladené na dobrého cvičitele. Je mnohem snazší 100 chlapců dobře vycvičit, než 10 jich dobře vychovat.

To je také důvod, proč skauting nerostl tak rychle, jak stoupala jeho obliba mezi mládeží, ačkoliv jí ukládal zachovávání mravních zákonů a příkazů, jež i dospělého stavějí často na rozcestí boje se sebou samým.

Třebaže tedy junáctví ukládá mládeži povinnosti a nikoliv malé, hlásí se mládež hojně do našich řad — dosud však pro ni nebylo dostatek dobrých vůdců.

Nebojíme se tohoto zjevu — byl příznakem roztržitého a požívačného povrchu, v níž většina národa dosud žila.

Podívejte se však na fotografie, jež dostáváme z Itálie, z Německa, z Rumunska a z Polska. Známe slabiny Balilly. Avšak objektivně: jaký pocit máte, bratři, když se díváte na fotografie osmi tisíc nadšených mladých mužů, vůdců oddílů italské mládeže, kteří defilují před representanty svého národa naplněni duchem radostné, činorodé a účelné práce pro svoji vlast a její šťastnou budoucnost, o níž vědí, že je v těch dětech a kteří s hrdostí cítí, že ty děti národ svěřil jim, jim že se dostalo cti nositi na svých prsou odznak důvěry celého italského národa, odznak, nad nějž neznají čestnějšího, odznak vůdce italské mládeže!

Chtěli byste se domnívat, drazí přátelé, že my nenajdeme legie nadšených mladých mužů, že mezi námi nebude pochopení pro práci s mládeží teď, když jsme byli vrženi o tolik roků nazpět, když jsme odkázáni jen sami na sebe, když více než kdy jindy vlast volá, abychom jí dali svá srdce a své schopnosti, aby na nich budovala nový život a radostnější budoucnost?

My naopak pevně věříme, že se najdou mezi námi nová sta a nové tisíce obětavých mužů, kteří budou hrdi na službu českému národu jako vůdcové českých junáckých oddílů.

Podívejte se jen, jak to dělá Rumunsko, kde ročně projde přípravnými kursy přes 2.000 nových vůdců! My že bychom takto pracovat nedovedli?

Tajemství úspěchů ovšem není jen v nadšení pro národní práci, je stejně důležitá i dobrá organizace přípravy, výchovy a výcviku vůdců.

Abychom i toho dosáhli, potřebujeme nezbytně těchto podmínek:

1. Kádru stálých, zapracovaných instruktorů pro vůdcovské kursy.
2. Alespoň dvou stálých rezervací pro vůdcovské Lesní školy.
3. Dostatek instruktivních a metodických příruček.

Tím je dán náš nejdůležitější program pro tento rok. Podnikli jsme již kroky k jeho vyplnění.

Jednali jsme s p. ministrem školství a národní osvěty prof. Dr. Kaprasem o naší žádosti, aby MŠANO přikázalo některé profesory a učitele, kteří se osvědčili ve skautské práci, a přidělilo je službou v junáckém hnutí, jako tomu je v sousedních státech.

Pan ministr dívá se příznivě na tuto žádost a dal svůj souhlas, neboť uznává důležitost junácké výchovy mládeže pro stát. Musíme ovšem ještě získati souhlas ministerstva financí.

Věříme, že stejně příznivě nám vyjde vstříc i MNO, které dobře ví, jak Junáci vždy plně chápali, co armáda potřebuje od občanů tohoto státu a svoji povinnost vždy plnili. Proto také MNO dovedlo najít jasná slova, když bylo třeba ukázat na význam junácké výchovy pro výchovu brannou a občanskou. Je naší hrdostí, že jsme vždy, při všech jednáních, věrně stáli po boku naší armády a po jejím boku také zůstaneme.

Příznivé vyřízení těchto našich žádostí mnoho nám pomůže.

Nemůžeme ovšem spoléhat jen na kádr stálých instruktorů, jež bude nutno nejprve připravit a vyškolit ve společném kurse. Proto **rozmnožíme a budeme udržovat síť kursů**, jež obstaráváme sami svými dosavadními činovníky a instruktory.

Další výcvik bude umožněn v Lesních školách.

Tím se dostávám k otázce **stálých rezervací**.

Jednal jsem již o jednom zvlášť vhodném místě a požádali jsme nyní stranu Národní jednoty, aby podporovala tento náš životní požadavek. Strana Národní jednoty uznává jeho důležitost a podnikla již kroky, aby naše žádost v tomto směru byla příznivě vyřízena.

Otázka nových **instruktivních příruček**, odpovídajících změněným poměrům.

Nová úprava práce, jak jsme ji nyní provedli v ústředí, umožňuje nám potřebné příručky sestavit a vydat rychleji, než tomu bylo dříve. Na některých se již pracuje. Postupně za sebou vyjdou:

Pokyny pro založení nových oddílů a středisek. Při tom používám příležitosti a prosím vás, abyste nyní již neprodleně začali s registrací na starých blanketech, kde již byly rozeslány. Nové jsou již v tisku.

Junácký řád, v němž budou shrnuta základní ustanovení o povinnostech Junáka, vůdce a ostatních činovníků, hlavní zásady junácké výchovy a výcviku, ustanovení organizační podle nového uspořádání a vše ostatní, co s novou úpravou souvisí.

Příručka tělovýchovy, v níž bude soustavně rozpracována junácká tělovýchova od prvního stupně Vlčat až po 161etě Junáky. Pro každý stupeň tělesné zdatnosti budou udány limity ve smyslu zákona o branné výchově.

Lékařská komise připravuje pokyny a předpisy zdravotní, přizpůsobené novým poměrům a zapojené do výchovy a výcviku. Zdravotnictví bude znovu organizováno na široké vědecké základně tak, aby z našeho hnutí neměli v

tomto směru prospěch jen sami členové, ale i věda. Bude zřízena zdravotnická evidence všech členů a bude zřízeno lékařské ústředí, které bude vydávat nutné směrnice ve všech věcech týkajících se zdravotnictví.

Připravována je příručka pro nové junácké zkoušky. Místo dosavadních dvou budou nyní tři stupně.

Téměř hotova je nová příručka pro Vlčata, po níž se tolik volá.

Také pro junácké oddíly na venkově bude vydána zvláštní příručka, jak to poměry na venkově vyžadují.

Tím není počet připravovaných prací vyčerpán, jmenuji jen první řadu.

V důsledku změněných poměrů provedeme i **novou úpravu vůdcovských zkoušek**. Bude jmenováno asi 8 nových zkušebních komisí s jednotným zkušebním řádem.

Poněvadž dobře víme, že vůdce oddílu byl a bude sloupem junácké výchovné práce, vynaložíme na dobrou přípravu vůdců největší úsilí.

Stejně důležitou věcí je usnadnit vůdcům výchovnou práci tím, že s nich, pokud jen to bude možno, sejmemo starosti finanční a hospodářské.

To znamená **zvýšené úsilí při zakládání spolků dospělých lidí**, jako hospodářských středisek všude tam, kde bude i jen jeden oddíl. O tuto činnost se budeme dělit s dívčím kmenem a věnujeme jí tolik práce, kolik tato velmi důležitá věc zasluhuje.

Kromě těchto hlavních, čekají nás ještě úkoly, jež vyplynou ze vzrůstu naší organizace: opatřování stálých tábořišť, hřišť, kluboven, normalisace krojových součástí a součástí výstroje, abych jmenoval některé nejbližší, z nichž ovšem první bude opatřit dostatek vhodných místností pro ústředí. Jednám již o konkrétním řešení.

To, o čem jsem se dosud zmínil, jsou naše vnitřní věci. Před námi však leží i velký **problém jednotné organizace tělovýchovné pod autoritou státní**. K tomuto problému zaujímáme stanovisko jasné a věcné. Souhlasíme a hájíme junáckou výchovu jako základ, který je nejvhodnější pro mládež a nejúčelnější pro stát. Hájíme 4 svérázné složky této budoucí úpravy jako svébytné metodou i prostředky, jež třeba zachovat: junáctví, tělocvik, sport a Národní služby (motoristi, letci, hasiči, Červený kříž atd.).

Takováto úprava jednotné organizace plně využije dosavadní vykonané práce a zkušeností na poli junáctví, tělocviku i sportu a zachová jejich osvědčené prostředky a metody pracovní.

Dotknul jsem se nejbližšího, budeme však mít práci i jiného rázu.

Spojili jsme se ze 4 proudů, a třebaže jsme všichni rostli ze stejného základu, přece jen bude potřeby nějaké doby, abychom se úplně slili v jediné těleso stejnotvaré a prodchnuté stejným duchem.

Bude potřeby, abychom všichni zvykli na zvýšenou ukázněnost, abychom ji nejenom požadovali, ale především sami šli svým hochům dobrým příkladem.

Jsem však přesvědčen ze všeho dosavadního jednání a vzájemného styku, že se s důvěrou můžeme dívat na budoucí vývoj JUNÁKA. Kdo tak upřímně, jako my, si vzájemně vyšli vstříc a vybudovali si nové společné základy pro svoji práci, mají právo cítit radost a uspokojení nad tímto dílem svobodného rozhodnutí a bratrské spolupráce.

My víme, že nás nyní čekají starosti a překážky. My však máme svůj velký cíl a půjdeme za ním vytrvale.

Vzali jsme na sebe, bratři, velkou zodpovědnost. Na naší práci závisí šťastná budoucnost junáctví.

My všichni dnes, v osudové chvíli českého junáctví, máme ukázat, jak dovedeme myslet dopředu, jak dovedeme sestavit plán, předvídat překážky, jak si dovedeme rozdělit úkoly, dát k nim přesné rozkazy a jak je dovedeme plnit.

Prosím vás všechny upřímně, bratrsky, o svornou spolupráci! O důvěru a kázeň! O víru ve velké poslání junáctví, jemuž všichni budeme oddaně sloužit. Naše junácká stezka je zaměřena k vysoké metě!

Půjdeme po ní s odvahou v duši, s nadšením v srdci a s úsměvem na rtech!

Příloha 3

Vysvětlení k projevu z 22. ledna 1939 (napsán pravděpodobně poté, co byl Junák po válce obviněn ze spolupráce s fašismem)

Za jaké situace to bylo řečeno?

Junáku byla svěřena mimoškolní výchova mládeže, ale nedostatek vedoucích byl veliký. Najít sta a tisíce schopných mladých lidí pro vedení oddílů byla otázka rozhodující.

Bylo nutno burcovat a ukázat, co se děje v táboře nepřátel.

Jaký pocit jsme měli, když jsme prohlíželi fotografie Balilly?

Pocit lítosti a trpkosti, že v takovém dosud zaostalém národě se našly tisíce mladých lidí nadšených pro službu mládeži a u nás dosud jen stovky.

Bylo nutno jasně varovat, že nesmíme nečinně přihlížet!

Což pak je možné, aby v českém národě se nenašli nadšení a obětaví lidé v době, kdy vlast jich nejvíce potřebuje?

Je jasné, že slova o duchu radostné, činorodé práce pro vlast a slova o cti nositi odznak důvěry celého národa, vyjadřovala náš názor na službu mládeži jako službu svému národu. Tak jsme my sami tuto službu chápali a konali.

Byl jsem přesvědčen, že jsem vystihl i pocity oněch mas vedoucích Balilly – proč tu službu konají – viděno z jejich hlediska.

Zcela jiná otázka byla ovšem otázka náplně této služby. Všichni jsme však znali a uvědomili si tento velký rozdíl. U nás junáctví, jak se vyvinulo pod vedením svého zakladatele prof. Svojsíka a jak i nadále zůstalo naším programem, to bylo jasně uvedeno na počátku mého projevu. U Balilly na místo skautského programu hluboké zabřednutí do šovinistického militarismu. Všichni účastníci věděli, že Balilla ani Hitlerjugend přes opětovné přihlášky do Světového ústředí skautského nebyli přijati s odůvodněním, že nejsou organizace skautské, ale organizace militaristické a že mají ve svém programu rasová a třídní ustanovení. A sám jsem ještě podtrhl, že nemluvíme o obsahu, že jsou nám známy všechny slabiny a chyby Balilly.

Nemohlo být za těchto okolností ani řeči o nějaké chvále Balilly a nikdo by ji také byl nestrpěl. Naše negativní stanovisko k ní a k Hitlerjugend bylo od počátku jasné, známé, důsledné a jednotné. Nikdo z nás nikdy s nimi ani slovo nepromluvil, řádky nevyměnil.

Junák stál po boku naší armády, jasně protifašistický. Proto Junák byl gestapem rozpuštěn jako jedna z prvních celonárodních organizací. Desítky jeho vedoucích byly zatčeny, přes padesát bylo popraveno, zemřelo v žalářích a koncentracích.

Ani po převratu – a slyšelo tento projev přes tisíce činovníků – nikoho ani nenapadlo, aby překroutil smysl těchto slov a podkládal jim obsah, jež neměla ani nemohla mít.

Nešlo o hodnocení Balilly. To bylo nemožné bez hodnocení obsahu a ten byl a priori eliminován a bylo o něm obecně známo, že k němu zaujímáme stanovisko naprosto negativní národnostně i skautsky.

Šlo o srovnání a varování před nebezpečím, nyní dvojnásobným: tam tisíce mladých mužů nadšených pro práci s mládeží, u nás jen stovky – nemůžeme jen s pocitem lítosti a trpkosti nečinně přihlížet, musíme tomu čelit. Pocit odpovědnosti nás staví před kategorický úkol: najít i u nás tisíce lidí, kteří budou cítit tak, jak bylo pověděno.

To byl smysl těchto slov a tak mu bylo i všemi přítomnými správně rozuměno.

Vysvětlení pojmu Balilla:

Balilla (celým názvem Opera Nazionale Balilla, ONB) byla italská organizace pro mládež podporující fašismus, existující v letech 1926 až 1937. Návrh na její založení předložil Benito Mussolini, podle jeho představy měla pečovat o fyzickou výchovu mladých Italů (příprava budoucích vojáků) a propagaci fašismu. Mussolini představoval Balillu jako "italský skauting". Zakladatel

skautingu Robert Baden Powell ale organizaci při své návštěvě Itálie veřejně odsoudil. Mussolini se pak snažil tuto informaci utajit, což vedlo až k zániku organizace, která byla pohlcena mládežnickou organizací Národní fašistické strany.

Příloha 4

Pokyny pro založení nových oddílů a Sdružení přátel JUNÁKA.

Vypracoval Boh. Řehák, náčelník JUNÁKA.

Změněné poměry postavily nás před úkoly, které mají pro budoucnost JUNÁKA životní význam. Bude potřeba vyvinout energické úsilí, aby pro nově se hlásící mládež bylo opatřeno dostatek vůdců, aby ti vůdci byli pro vedení oddílů připraveni a aby pro všechny oddíly JUNÁKA byly vybudovány hospodářské základny ve formě Sdružení přátel JUNÁKA.

Víme dobře, že po zlých dnech podzimních přišla ve všech vrstvách našeho lidu omrzelost a nechut' k obětavé veřejné činnosti. I kdyby pro to bylo mnoho oprávněných důvodů — je to vhodná cesta k nápravě? Na koho můžeme spoléhat, že nám pomůže opět na pevnou půdu?

Nedbejme tedy, bratři a sestry, překážek, jež známe a s nimiž počítáme. Nepůjde to všady hladce. My však víme, co chceme a půjdeme za vytčeným cílem houževnatě.

Junáci, teď přišel čas ukázat, že v práci pro české junáctvo nás nikdo nezlomí, na cestě za vydaným heslem nikdo nezastaví a v dosažení úspěchu nám nikdo a nic nezabrání.

Především si stanovte jasný, konkrétní cíl v každém místě.

1. Máme tu dnes jeden oddíl. Nuže, do konce roku budou dva. Kde jsou dva, budou tři, kde tři, bude jich pět a v městě, kde jich je dnes pět, do konce roku bude osm. **Nejméně o třetinu počtu oddílů vzrosteme všady proti stavu letošního ledna.**

2. **Všady tam, kde dosud není, založíme Sdružení přátel JUNÁKA. Stanovy Vám pošleme ihned, jakmile budou schváleny.**

3. **Kde Sdružení již je, získáme mu tolik členů, aby jejich počet převyšoval alespoň o polovinu počet členů oddílů.** (Kde je 400 mládeže v oddílech, ve Sdružení 600.)

Povedeme v ústředí JUNÁKA přesně v evidenci všechna místa a jejich stavy na začátku a na konci roku.

Kde budou splněny tyto tři body, obdržíte na památku poděkování tohoto znění:

Oddíl junáků v

zasloužil se o rozvoj JUNÁKA v prvním roce jeho budování. (Poděkování může znít společně: na oddíl dívčí, nebo jen na dívčí, popř. i na Sdružení podle okolností.)

Nuže, důvěřujte ve vlastní své síly, dejte hlavy dohromady, sestavte si plán a dejte se do práce.

Která oblast získá největší počet těchto čestných uznání? (V poměru počtu svých oddílů.)

Zvlášť starší junáci necht' se nyní chopit práce v oddílech.

Aby se Vám práce lépe dařila, použijte pokynů a rad, jež v dalším následují. Jsou míněny i pro ty nové bratry a sestry, kteří vyjdou z kursů laiků.

Základní informace.

1. Adresa organizace: JUNÁK, ústředí junácké výchovy, Praha XII., Slezská 7 (Dům zemědělské osvěty).
2. Telefon číslo 532-10, číslo pošt. spojitelný 203.281 Praha. Náčelník tel. č. 557-81.

3. Součástky stejnokroje, odznaky, výstroj a výzbroj se objednávají ve Sportovním domě Skauting, Praha II., Vodičkova 6. Tato prodejna patří JUNÁKU.

4. Hlavní literatura: **Svojsík-Novák**: Základové skautingu. (Rozebráno, lze si vypůjčit v knihovnách stř. škol, u činovníků JUNÁKA, u býv. skautů.) **Řehák-Fanderlík**: Skautský vůdce. Podrobné metodické pokyny a programy práce. (Rozebráno, lze si vypůjčit.) **Jar. Novák**: Radosti a taje skautingu. (Dodá JUNÁK, K 5.50.) Obsahuje stupeň nováčkovský. **Svojsík-Fanderlík-Štefan-Třešník**: 555 her. (Dodá JUNÁK, K 9.—.) **Rukověť branné výchovy, nižší a vyšší stupeň**. (Nakladatelství VOK, Praha II., nám. Petra Osvoboditele.)

Založení oddílu.

1. Získej 6—10 zdravých, čiperných chlapců jako základ.
2. Navštiv jejich rodiče, vylož jim stručně, co zamýšlíš, požádej je o přízeň a o pomoc.
3. Požádej tři vážené osoby (mohou to být i rodiče junáků), aby vytvořily ochranný výbor, který bude vaší oporou, dokud nebude založeno Sdružení přátel JUNÁKA. Bude hlavní starostí tohoto výboru, aby Sdružení založil. (Odpadá v místě, kde Sdružení již je.)
4. Dopis do ústředí JUNÁKA:
 - a) Své jméno, stáří, zaměstnání a adresu.
 - b) Vyžádej si tiskopisy: přihlášku nového oddílu, přihlášky jednotlivců, registrační archy.
 - c) Požádej o udání adresy okrskového velitele.
 - d) Oznam adresy členů tříčlenného ochranného výboru.
5. Najdi si vhodného zástupce.
6. Společensky bezvadně zainteresuj a požádej o přízeň (popř. spolupráci) osoby z řad učitelských, kněžských, úředních i jiných místních činitelů.
7. Snaž se získat vhodnou místnost pro schůzky oddílu. Může to být suchý, světlý sklep, přístavek nebo kůlna na dvoře (jež se v zimě dá vytopit), z nouze alespoň třída ve škole. Ta se však nedá upravit jako junácká klubovna.
8. Zjistiti si vhodné místo blízko klubovny pro tělovýchovu a hry. (Větší dvůr, zahradu, palouk apod.)
9. Napiš vkusně několik vyhlášek o založení oddílu, udej v nich, kde se hoši mají hlásit. Junácká Edice (adresa též jako JUNÁKA) prodává vkusné hlubotiskové letáčky po 50 hal.
10. Využij propagace v místních časopisech.
11. Když došly tiskopisy, svolaj ustavující oddílovou schůzku.
12. Dohodni se s okrskovým velitelem o uspořádání přednášky s diapositivy.
 - a) Přednáška o junáctví s diaposit. od Jindř. Šimánka. (Půjčuje se v JUNÁKU za K 15.— kromě poštovního.)
 - b) Státní diapos. ústav, Praha-Vinohrady, Blanická 4, půjčuje: A. B. Svojsík: Čsl. skaut, 80 obr. s textem (K 20.— kromě pošt.)
 - c) Stát. diapos. ústav, A. B. Svojsík: Co nám dá branná výchova pro život, 96 diap. s textem (K 20.— kromě pošt.)
 - d) B. Řehák: Junáci venkova, 80 obr. s textem (K 20.— kromě pošt.) půjčuje JUNÁK.
 - e) Film „Pojď s námi“, cena pro Junáky K 20.— doba promítnutí asi 20 min., půjčovna A. B., Praha II., Vodičkova, palác Lucerna.
 - f) Filmový žurnál (dodatek, montovaný ze čtyř různých příležitostí), doba promítnutí asi 15 minut. Půjčuje JUNÁK za K 15.— (kromě pošt.)
 - g) Celovečerní film „Vzhůru mládí“, zadává fa Koza a Brychta, Praha II., Vodičkova ul., palác „u Nováků“. (Od března.)

Ustavující schůzka oddílu.

1. Máš-li možnost, pozvi do ní družinu dobře krojovaných junáků z blízkého oddílu a požádej ji, aby si připravila několik ukázek z junáckého výcviku, her a písni.

2. Můžeš-li, hled' si vypůjčiti několik čísel časopisu Junák a fotografie z junáckého života. Dej je hochům před schůzkou prohlédnout a začni s přítomnými rozhovor, opustí je plachost.

3. Schůzi zahaj přesně. Zjednej si klid a srdečně, krátkým proslovem hled' si získat zájem hochů o věc.

Asi v tomto smyslu:

Zakládám v naší obci (městě) oddíl junáků. Někteří už o nich víte, viděli jste je v kroji nebo byli v jejich táboře. Svolal jsem vás, neboť myslím, že by z vás byli dobří junáci. Bude třeba jen čipernosti, veselé mysli a dobré vůle — tu přece máte všichni! Utvoříme oddíl dobrých kamarádů, budeme se tu týdně scházet.

Tuto místnost si dáme do pořádku jako klubovnu, sami vymalujeme, vyzdobíme a zařídíme, uvidíte, kolika užitečným věcem a zajímavým hrám se tu naučíme.

Často si zahrajeme a zacvičíme a budeme pěstovat podbíjenou. Časem si opatříme i vzduchovku, abychom si všichni vycvičili bystré oko.

Budeme často chodit do přírody, venku si vařit a spát pod stany, o prázdninách tábořit. Naučíte se stopovat zvěř, pozorovat život divokých zvířat, číst a kreslit mapy, být v přírodě jako doma. Prožijeme v táboře život Robinsonů, všechno si sami uděláme, i uvaříme. Otužíte se, budete zdraví a silní.

Rozhodně také něco podnikneme, z čeho by měla užitek celá naše obec, aby viděli, že i hoši něco dovedou. Přemýšlejte o tom.

Ale junáci nejsou obyčejní kluci. Neperou se, nenadávají, nelhou, mají svůj pozdrav, skládají slib, že budou milovat a pracovat pro svou vlast a zachovávat skautské zákony. Nosí zvláštní kroj a odznak na prsou, který je vyznamenáním pro každého hochu, neboť skauti se po celém světě těší velké důvěře.

Tento odznak nemůžeme svěřit komukoliv, musíme založit řádný junácký oddíl, přihlásit se do ústředí JUNÁKŮ v Praze, abychom jako junáci byli uznáni. Odznak smí nosit junák, až když složil slib. Před tím nováčkovskou zkoušku. O ní Vám povím příště.

Stejnokroj můžete nosit hned. Jak a co si opatříme, povím Vám také příště. Je vyznamenáním smět nosit junácký stejnokroj. To však znamená, vzít na sebe i povinnosti a zvláště: plnit junácký zákon!

Junácký zákon říká jasně:

Junák je pravdomluvný, věrný a oddaný, je prospěšný a pomáhá jiným. Je přítelem všech lidí dobré vůle a bratrem každého junáka.

Je zdvořilý, ochráncem přírody a cenných výtvorů lidských.

Je poslušný, veselý myslí a spořivý.

Je čistý v myšlení, slovech i skutcích.

Nikoho nenutíme, nemusí už mezi nás přijít, kdo by nechtěl tento zákon plnit. Kdo chce být junákem, ať zůstane, ale musí zachovávat dobrovolnou kázeň, abychom se na něho mohli spolehnouti. Společně budeme druh druhu pomáhat, svorně pracovat s chutí a vesele, aby náš oddíl byl pěkný a aby Vám všichni mohli závidět, že jste jeho členy. Kdo se tedy přihlašujete?

4. Udělej si zběžný seznam a rozdej přihlášky jednotlivců, aby je hoši podle předtisku doma vyplnili a dali podepsat rodičům. Příště je přinesou. Určí předávání oběžníku!

5. Zaveď rozhovor o tom, jak by si chtěli upravit klubovnu, co kdo dovede, co by si do ní mohli opatřit. Kdo bude odebírat časopis Junák?

6. Pověz jim několika větami, jak je už junáctví u nás rozšířeno, původ našeho odznaku, vylož trochu heslo a nauč pozdravu — vysvětlí jeho symbol. (Viz Jar. Novák: Radosti a taje skautingu.)

7. Nyní se uplatní družina junáků. Zahraje několik her, ukáže uzly v praksi, ukáže obvazy v praksi, vypravování příběhu z tábora.

8. Nakonec několik pěkných písní, umluvte si výlet a příští schůzku, a to pro poprvé stačí.

Neukvapuj se však hned s definitivním přijímáním všech, spíše se nech prositi, aby to bylo opravdu pro ně významným, neboť s počátku musíš přece jenom vzít hochy zdatné. Abys měl dobrý základ. Teprve později přijmeš každého. Poznámka: skautky si ovšem upraví náplň této kostry po svém. Podobně pro vlčata a světlušky (šotky).

Registrace.

1. Registrace je úřední potvrzení z ústředí JUNÁKA, že oddíl a jeho členové jsou řádně zapsáni jako junácký oddíl a mají práva i povinnosti z toho plynoucí. Junácký oddíl ovšem není právní jednotkou (jen výchovnou!), není spolkem. Proto se také neohlašuje na okresním úřadě.
2. V druhé schůzce seber přihláškové listy jednotlivců, přesvědč se, zda jsou od rodičů podepsány. Podle nich pak vyplň registrační arch (sopis členů) trojmo podle návodu na něm vytištěného. Jeden arch ti bude vrácen s čísly legitimací, jeden zůstane v ústředí (doklad pro pojištění) a jeden ústředí odešle oblastnímu veliteli pro kontrolu.
3. Trojmo vyhotovený registrační arch pošli k potvrzení okrskovému veliteli. Bez jeho vědomí a souhlasu ústředí registraci neprovede.
4. Členové starší 14 let musí přiložit fotografie (třeba amatérské) formátu 6X6.
5. Registraci pošli, když máš již asi 12—15 hochů. Neodkládej ji, je zároveň pojištěním tvým a pojištěním tvých hochů. Později přistouplé registrujeme dodatečně po celý rok.
6. Vybeř registrační příspěvek K 3.50, na novou legitimaci K 1.—. (V dalších letech se do ní vlepují známky.)
7. Peníze pošli složenkou čís. 203.281 Praha přímo ústředí JUNÁKA.
8. Budou-li u oddílu i vlčata, napiš je do registračního listu pohromadě za junáky.
9. Razítko oddílu objednej v prodejně (Vodičkova 6) podle předpisu (K 12.—).
10. Registrace musí být provedena každoročně, nejpozději do konce ledna.

Jak založit Sdružení přátel JUNÁKA.

1. Sdružení přátel JUNÁKA je pobočný místní spolek, složený z rodičů junácké mládeže a z příznivců junácké výchovy.
2. Sdružení má jednotné stanovy, vydané ústředním spolkem, JUNÁKEM. Objednejte je tištěné v „Junácké Edici“.
3. Vyhlédni si vhodné osoby, jež by mohly zastávat funkci předsedy, jednatele a pokladníka, hleď je získat a zajišť si, že tyto funkce přijmou. Hledej je mezi rodiči a najdeš je jistě.
4. Vyžádej si (přes okrskového velitele) z ústředí JUNÁKA souhlas, že se založením Sdružení souhlasí.
5. Buď spolu se získanými osobami, nebo okrskový velitel sám zadá stanovy u okresního úřadu. Pět exemplářů, kolkovaných á K 1.—. Přiloží se i jeden exemplář stanov JUNÁKA (kolek K 1.—) a prohlášení ústředí JUNÁKA (kolek K 1.—). Žádost kolek K 5.—.
6. Zajišť si dalších pět vhodných osob, jež přijmou členství ve výboru, nazývaném Místní rada. Co možná z kruhů školních, lékařských, finančních a vojenských.
7. Informuj veřejnost v místním tisku, vyhláškami originelně vypracovanými od junáků, osobní agitací a dopisy rodičům, k nimž jsou připojeny přihlášky. Aspoň jeden z rodičů aby byl členem Sdružení. Dopisy dej doručiti osobně od junáků i jiným osobám, na nichž ti záleží.
8. Oznam po uplynutí 6 týdnů ustavující schůzi Sdružení přátel JUNÁKA a pozvi k ní okrskového velitele. Požádej ho včas o pomoc.

Vzor dopisu.

Vážený pane!

Junácká výchova mládeže je dnes již plně oceňována a do našich řad se hlásí mládeže hojnost. Svěřit ji však můžeme jen připraveným vůdcům. Těch není nikdy dost. Mají odpovědnou práci. Svěřujeme jim své děti a oni se o ně starají obětavě. Připravují jim krásné mládí a při tom se snaží dát jim nejlepší praktickou výchovu pro život.

Desetitisíce rodičů vděčí junáckým vůdcům za to, jak zachránili dobrou junáckou výchovou jejich děti před mnohým úskalím života a naučili je v oddílech a na táborech soběstačnosti, odvaze a vytrvalosti.

Chceme junáckým vůdcům pomoci, aby se plně mohli věnovat své nejdůležitější činnosti, výchově a výcviku a nevyčerpávali se starostmi hospodářskými.

Proto i u nás chceme založit Sdružení přátel JUNÁKA, jež by bylo záštitou pro náš(e) oddíl(y) junáků (a skautek, vlčat atd.).

Sdružení bude i mravní oporou vůdci oddílu, radostnou vzpruhou pro jeho práci a pomůže mu hlavně v hospodářských potřebách a v jejich spravování.

Prosíme Vás, přijměte laskavě členství v tomto Sdružení.

Roční příspěvek činí K 15.—, z čehož K 4.— jsou věnovány výlučně pro výchovu a výcvik vůdců.

Máte-li mládež rád(a) a chcete-li, aby vstupovala do života připravena mravně, tělesně i prakticky v duchu nejušlechtlejších ideí, které kdy byly hlášány, a vyzbrojena tak, jak to dnes vyžaduje budoucnost její i celého národa, dejte svým sympatiím výraz přijetím členství ve Sdružení.

Ustavující schůze je svolána (kdy a kam).

Prosíme zdvořile, přijďte!

Junák, který Vám doručil tento dopis, dovolí si přijít do 3 dnů pro odpověď.

S díkem a projevem hluboké úcty

Přihláška.

Přihlašuji se za člena Sdružení přátel JUNÁKA v

Jméno:

Zaměstnání:

Adresa:

Ustavující schůze Sdružení přátel JUNÁKA (SPJ).

1. Ohlásit včas úřadům.
2. Pozvat okrskového velitele, rozdělit si s ním proslovy.
3. Připravit listinu přítomných, mít v zásobě přihlášky. Před místností junáci v kroji — informační služba. Po zahájení ustanovit zapisovatele.
4. **Začítí krátkým** (nejvýš na 10 min.) **proslovem o důležitosti junácké výchovy**. Postup může být:

Uvítání přítomných. Poděkování, že věnovali pozornost pozvání. Jistě mají všichni sympatie pro junáckou výchovu. Je zasloužená. Tato výchova byla vyzkoušena a obstála skvěle i v době pro nás nejhorší. Proto byla vyvolena za nejlepší pro budoucí výchovu naší mládeže. S junáckou výchovou je především plně spokojen **lékař**.

(Hojnost pohybu na čerstvém vzduchu, časté vycházky do přírody, táboření, otužování, slunění, rozumně prováděné sporty, žádné rekordy.) Je spokojen **vychovatel-učitel**. (Junáctví je vhodným, praktickým doplňkem školy: praktická výchova mravní, slib plnit svědomitě povinnosti, chování, rukodělná zručnost, znalosti tělovědné, z první pomoci, přírodovědné, pěstování zpěvu, iniciativa, čipernost.) Junáckou výchovu žádají **vojáci**. (Značné ulehčení vojenské služby, návyk na pořádek, poslušnost, družnost, dokonalá branná výchova a při tom plně výchova občanská. Nespolehat na jiné, sám hledět vyniknout, uplatnit své schopnosti, avšak vždy při tom pamatovat na prospěch celku.) Proto má **stát** největší zájem na tom, aby co nejvíce mládeže prošlo výchovou junáckou.

Rodiče: Hoch v dobré společnosti kamarádů, pod rozumným dohledem, kladný poměr k výchově náboženské, radostné mládí a při tom návyk na povinnosti, výchova charakteru, zdravý tělesný vývoj, vědět si se vším rady, samostatnost, kurážnost na cestu do života. Kroj je laciný a praktický, příspěvky měsíční nepatrné.

Základem úspěchu je práce vůdcova. Čím více ji může soustředit na výchovu a výcvik, čím méně má starostí o věci hospodářské a finanční, tím lépe pro oddíl. V takovém oddíle, kde dobrý vůdce se může věnovat plně jen výchově, vyrůstají nejlepší junáci.

Vůdce se stará obětavě o cizí děti. Je mravní povinností pomoci mu. Sejmout z něho starosti hospodářské. Postavit vůbec hospodářské věci na pevnou základnu spolku dospělých. Proto přikročujeme k založení Sdružení, vytvoříme u nás středisko.

5. Druhý proslov: O úkolech Sdružení (asi na čtvrt hodiny, jiný řečník, nejlépe budoucí předseda).

Sdružení je pro úkoly, na něž nestačí mládež.

a) Opatřovat technické podmínky pro junáckou výchovu.

Opatřování stanů, náradí a nádobí, zásoby speciálních map okolí, kompasů, doplňování literatury, opatření vzduchovek, lan, herního náradí aj.

Získat místo pro trvalé táboření — rezervaci. Pronájem — koupě. Opatřit klubovnu. Zabezpečit pozemek pro stavbu vlastní klubovny. Pracovat k uskutečnění.

Opatřit hřiště (cvičiště), rozměr co možná 100X100 m. Opatřit alespoň na zimu tělocvičnu (škola).

Získávat finanční prameny trvalých příjmů.

b) Šetřit vůdce a podporovat je v práci.

Mezi členy Sdružení se najdou, kdo mohou občas vypomoci jako **instruktoři** odb. zkoušek, záložní důstojníci v mapoznalství a při polních hrách, lékaři přednáškou a prohlídkou před táborem, tatínek — dobrý plavec pomůže vycvičit oddíl v plavání, jiný v jízdě na kole, tatínek pošt. úředník udělá kurs pro telegrafování bzučákem, jiný tatínek modelářský kurs letecký. Odborník tělovýchovy pomůže při soustavné tělovýchově, zpěvák při cvičení zpěvu v oddíle apod. Někdo pomůže při kontrole inventáře oddílu, při jeho opatřování, jiný při revisi oddílových pokladen.

Sdružení zastupuje oddíly před úřady, podává za ně žádosti apod.

c) Získávat nové vůdce a spolupracovníky. Vhodné osoby zainteresovat, informovat, přivést mezi sebe, umožnit spolupráci. Schopným lidem umožnit existenci v místě. Vysílat vybrané lidi do Lesní školy na náklad Sdružení (K 110.—). (Pracují — a ještě mají za to platit.) Každý rok bývá několik úplně nemajetných dětí, které si zaslouží, aby mohly do tábora. Úhrada za ně.

d) Pořádat různé podniky: večírky, přednášky, divadla, veřejná vystoupení, výstavy.

Pomůžeme-li takto vůdci oddílu, je to jen část toho, co vůdce dělá pro naše děti. Bude-li nás hodně, snadno tyto úkoly můžeme plnit. Pomozte nám všichni, kdo máte mládež rádi a kdo myslíte na šťastnou budoucnost její i tohoto státu!

6. Rozdat přihlášky — hned vyplnit a odevzdat.

7. Hlavní body stanov s nejstručnějším výkladem.
8. Volby (starosta, 5 členů Místní rady, 2 revisoři, předseda čest. rady).
9. Určení výše příspěvků.

Sdružení je povinno odvádět za každého člena ročně K 4.— do ústředí v Praze na fond pro výchovu vůdců a K 1.— do okrskové pokladny na administraci okrsku. Proto nejlépe určit příspěvky na K 15.— ročně.

Junáci (skautky) starší 17 let musí být podle stanov činnými členy Sdružení. Mají právo tvořit oddíl. Ti junáci (skautky), starší 17 let, kteří jsou členy tohoto oddílu Starších junáků, platí registrační příspěvek K 5.50 do ústředí v Praze. Do pokladny Sdružení doplácí K 4.50. Sdružení za ně do Prahy neodvádí nic.

10. Volné návrhy a rozhovor.

11. Volby a ostatní důležité podrobnosti oznamte hned do ústředí JUNÁKA.

12. Každý rok se bude provádět registrace členů Sdružení přátel JUNÁKA obdobně jako registrace mládeže. Členové obdrží z ústředí legitimace, do nichž se též budou vlepovat registrační známky.

Tyto pokyny jsou psány pro junáky a skautky nejsou nikde zvlášť uváděny, aby tím neutrpěla přehlednost a stručnost výrazu. Každá sestra činovnice, bude-li z nich chtít něco upotřebit, jistě si je již dovede přizpůsobit.

Poměr junáckých oddílů k Sdružení.

1. V čele Sdružení je starosta, volený valnou hromadou. V čele všech oddílů chlapeckých, jež jsou přiděleny Sdružení, je vůdce střediska a v čele všech dívčích oddílů vůdkyně střediska. Oba jsou činovníky, jmenovanými velitelstvím JUNÁKA, a zasedají ve schůzích rady Sdružení.
2. Starosta, vůdce a vůdkyně střediska tvoří předsednictvo, jež se radí a zařizuje věci společné oběma kmenům. Toto předsednictvo řídí i společné podniky v místě.
3. Pokyny dostává toto předsednictvo od okrskového velitele nebo přímo z hospodářského odboru JUNÁKA.
4. Sdružení nezasahuje do vedení oddílů, má však právo, aby mu bylo na schůzích rady pravidelně referováno o jejich činnosti, k níž může vyjádřit svá přání.
5. Sdružení spravuje jmění a hospodářská zařízení všech oddílů, zajišťuje a kontroluje inventář, reviduje pokladní knihy oddílů a vyúčtování táborů.
6. Úspěšná činnost Sdružení značně závisí na taktu vůdce a vůdkyně střediska.
7. Nejlépe, jsou-li pravidelné měsíční schůze, s výjimkou prázdnin. Je věcí obou činovníků, aby se starali o vhodnou práci pro Sdružení, jež by byla skutečnou podporou a oporou jejich práce.

Zvětšení dosavadních oddílů.

Neodmítejte hlásící se mládež proto, abyste nepřekročili žádoucí počet členů asi 50 na jeden oddíl, jež vede dospělý člověk.

Na přechodnou dobu není jiného východiska, než organisovat početnější oddíly. Zdvojnásobte počet v družinách. Kde máte dost rádců, rozdělte družiny podle věku.

Bude vždy lépe, pomohou-li mladí vedoucí a ti, kteří se chtějí do vedení zapracovat, zkušenému vůdci ve vedení velkého oddílu a tím se pod jeho dohledem a pomocí zacvičí, než když budou vést oddíly od počátku slabé a slabě.

Hoši 16 - 17letí nemohou vést oddíl, avšak dobře vedou družiny, jichž může mít oddíl třeba 8 po 15 členech. Hlavní věcí je, že celek má v ruce zkušený vůdce a dva, tři se při něm zapracovávají.

Náčelní: Vlasta Koseová v. r.

Velitel: pplkgšt. V. Vlček v. r.

Náčelník: prof. B. Řehák v. r

Příloha 5

Poměr vůdce k rodičům, škole a veřejnosti.

Do našich řad přijde mnoho nových bratří jako vedoucí oddílů. Rádi bychom jim usnadnili začátky. Snad jim přijde vhod hrst zkušeností a rad, o nichž jsme se sami přesvědčili, že nám byly dobré. Jde hlavně o to, aby vůdce brzy našel správný poměr k rodičům svých junáků, k Sdružení přátel JUNÁKA, ke škole, úřadům, veřejnosti a v neposlední řadě k vlastnímu oddílu. Zkusme své poznatky vyjádřit hodně stručně.

Poměr k rodičům.

Informovat! O větších podnicích vždy. Průklepovým letáčkem, na schůzi rodičů, oběžníkem apod.

Zainteresovat, získat spolupracovníky pro některé obory, svěřit hospodářskou a administrativní práci, instruktorství odborných zkoušek. Poprosit občas o vhodnou úsluhu pro oddíl. Upřímně a zdvořile poděkovat, raději písemně.

Chování ke všem společensky bezvadné a srdečné. Nikdy nedělat rozdíl v kabátě a postavení.

Mít trpělivost s dobrými radami rodičů a nikdy je ostře neodmítat. Klidně a zdvořile vysvětlit hledisko junácké.

Neplést se do rodinných poměrů, avšak znát je dobře.

Nežalovat rodičům, než jen v nejkrajnější nutnosti.

Občas uspořádat večírek, besídku, hlavně pro rodiče a zaměstnat při ní všechny členy oddílu.

Nedovolit, aby rodiče chodili s oddílem na vycházky nebo s ním tábořili. Výjimka: otec-instruktor.

Poměr k Sdružení přátel JUNÁKA.

Nevycházet s hlediska, že členům rady do vedení oddílu nic není. Velkou většinou bývá ve Sdružení plno dobré vůle a přemíra zájmů o detaily. Dobré vycházení se Sdružením bývá většinou výsledkem společenského taktu vůdce. Je ovšem potřebí vyhledat i pro funkce ve Sdružení osoby opravdu vhodné.

Neuhýbat z programu a skautské techniky a zásad a věcně vysvětlit, proč se tak děje.

Sdružení jsou nezbytným hospodářským základem pro skutečně úspěšné zakotvení a rozmach junáctví v místě. Je věcí místních vůdců, obstarávat pro ně stálý program činnosti, aby tato práce byla skutečně podporou, ne pouze běžným spolkařením.

Sdružení přísluší kontrola financí oddílů, inventáře, vyúčtování táborového a vyúčtování podniků. Té se musí podřídit všichni.

Vynasnažit se, aby rodiče junáků a skautek byli hojně v Sdružení zastoupeni. Alespoň jeden z nich ať je členem. Ať mají rodiče hlavní zastoupení v radě Sdružení.

K oddílu.

Být vždy objektivní, nepřipustit protekci, nemít oblíbenců. Daný slib dodržet, být přesný a důsledný. Nenechat se předstihnout ve svědomitém konání povinností.

Netrpět pochlebováním a nebát se provést věci nepopulární, jsou-li v zájmu celku. Podporovat iniciativu, poradit, ukázat, práci však provedou junáci, vůdce jen vede.

Získávat pravou autoritu především duševní převahou a důkladnou znalostí svého oboru, nedovolávat se hodnosti.

Umět se na každou věc podívat se stanoviska hochů.

Nekritisovat před hochy nepříznivě práci jiného vůdce.

Ze zkušeností při neúspěchu dělat si stavební kameny k lepšímu plánu a stavbě.

Nestačí dát rozkaz, nutno kontrolovat jeho vykonávání a přesvědčit se o výsledku.

Malý chlapec má rád, když jsi trochu říznější, hoch 14—15letý chce mít silnějšího přítele, s nímž by mohl všechno podnikat, junák 16 až 17letý hledá apoštola, s nímž by mohl spolupracovat.

Pravým vůdcem je ten, který dovede myslet dopředu, dovede sestavit plán, předvídá překážky, dovede rozdělit úkoly, dát přesné rozkazy a má odvahu za všech okolností spoléhat jenom na sebe. Tím nabude sebejistoty a oprávněného sebevědomí.

Ke škole.

Osobně se seznámit alespoň s některými učiteli.

Informovat, pozvat občas: ke skládání slibu, na besídku, k návštěvě tábora.

Nepoštvat školu příkrým jednáním, zvláště ne tehdy, když její jednání nebylo snad správné. Osobní zdvořilou návštěvou a takním vysvětlením se docílí více, než obrněným písemným protestem.

Informovat se občas ve škole o prospěchu junáků. Dávat odborky za vyznamenání a dovolené při neprospěchu.

Vést oddíl tak, aby škola neměla důvodu ke stížnostem, hlavně na chování. Nepřicházet příliš pozdě z vycházek a neunavit na nich tak, aby hoši druhý den ve škole „za nic nestáli“. Nepřetěžovat schůzkami a podniky mezi týdnem.

Schůzky ne delší než 1 ½ hod. a ne častěji než jednou týdně.

Vést hochy v zásadě, že dobrý prospěch ve škole je význačnou vlastností junáka.

K úřadům.

Seznámit se s nařízeními o veřejných podnicích, projevech a průvodech. Kde není dosud Sdružení přátel JUNÁKA, podání k úřadům odevzdávat s podpisem okrskového velitele.

Seznámit se se zodpovědností vůdce, plynoucí ze zákona a předpisů. (Viz Řehák-Fanderlík, Skautský vůdce str. 61.)

Navštívit osobně starostu obce, na jejímž katastru táboříte.

Vycházet srdečně přátelsky s panem hajným.

K veřejnosti.

Bezvadný život soukromý a rodinný.

Společensky uhlazené vystupování. Dbát na úpravnost zevnějšku.

Stejnokroj čistý, v pořádku a podle předpisu.

Vůdce a jeho oddíl musí vždy vystupovat tak, aby veřejnost přesvědčoval o hodnotě junácké výchovy.

Ochotně pomáhat, kde toho skutečně je třeba, nebýt však se svými junáky „děvče pro všechno“.

Uvědomovat si vždy, že odznak junáckého vůdce je nejvyšší ctí a nejvyšším projevem důvěry nás všech, kteří za toto ušlechtilé hnutí mládeže zodpovídáme.

Příloha 6

Domácí směrnice č. 5/1939

16. května 1939

I.

Všechno naše úsilí od polovice března muselo být vynaloženo na záchranu junácké výchovy a nositele její náplně, JUNÁKA.

Za tu dobu bylo vypracováno memorandum tělových. komisí N. S. o úkolech a spolupráci JUNÁKA ve výchově mládeže, byla schůze zástupců JUNÁKA s Dr. Kavalírem 22. dubna, napsán její podrobný zápis a vypracován byl návrh na včlenění JUNÁKA do ústř. org. sokolské.

Zúčastnili jsme se 6 schůzí v subkomisích pro tělovýchovu a pro mládež, měli jsme 2 přijetí (min. Dr. Havelka a Dr. Klumpar).

Vydáno bylo 7 informačních oběžníků, Veřejná služba při třech akcích: jízda v pravo, sbírání odpadků a svátek matek.

Od 1. ledna vzniklo 176 nových oddílů. Praha má nyní 58 oddílů chlapeckých, 25 dívčích a 17 oddílů starších junáků, celkem 3.600 členů.

Ve vnitřní práci vypracovány byly předpisy o kroji, oblastní a okrskové rozdělení, pokyny pro založení nových oddílů a středisek, docíleno bylo schválení stanov JUNÁKA a stanov sdružení přátel JUNÁKA, jmenována byla síť oblastních a okrskových činovníků, absolvovány byly kursy pro vůdce ve 35 městech a vypracovány odznaky junáckého kmene. Vypracovány požadavky zkoušek vlčáckých a junáckých pro nové poměry a limity pro tělesnou zdatnost podle věku.

II.

Na návrh IV. odboru zřizují při něm skupinu právnickou a jejím vedením pověřuji br. Dr. Krchu.

III.

Další pracovní směrnice pro jednotlivé obory:

Pro I. odbor:

Stanovení pravidelné přítomnosti v týdnu pro všechny pracovníky v ústředí.

Dohoda o oborech působnosti členů náčelnictva a velitelství v nových poměrech.

Řád instančního postupu při vyřizování spisů v ústředí.

Rozdělení práce ve výkonném úřadě.

Připravit vymezení kompetence velitelů oblasti, okrsku, střediska.

Připravit zařazení a označení vůdců zdravotních, duchovních, členů štábu oblasti a jiných.

Nárok na odznaky čestné.

Aktivování čestného výboru JUNÁKA.

Pro II. odbor:

Aktivovat soustavné překladatelství ze skautských časopisů a literatury.

Potřebné články do Vůdce: Nošení junáckého kroje a výstroje – co znešvaňuje. Společenské chování junáka při různých příležitostech. Odůvodnit větší příspěvek Sdružení přátel J. na výchovu vůdců. Slovanské prvky do junácké symboliky.

Potřebné články do tisku: Organizace junáctví je výsledkem 30 leté zkušenosti. Osobní zodpovědnost v junácké výchově. Junácký kroj: praktický do přírody, laciný. Junáctví kurážnou výchovou k podnikavosti. V junáctví soustavné bystření smyslů – věc jinde opomíjená. Junáctví není totéž co tělovýchova. Junáctví výchovou v době puberty. Junácká výchova z hlediska rodiny. Lékař doporučuje junáctví. Jak jsou školeni vůdcové junáků v L. Š. Odborné zkoušky v junáctví.

Skautská edice: Připravit do tisku příručku Vlčáčkou a pro světlušky.

Pro III. odbor:

Vypracovat osnovy tří čekatelských stupňů vůdcovských a podmínky zkoušek ke každému.

Vypracovat hesla, náměty a upozornění pro pořádání veřejných podniků (junácká náplň a činnost).

Připravit letošní Lesní školy a osnovu Kursu 1. stupně čekatelského (tělovýchova, tělo a zdravotní věda).

Připravit zkušební tábor pro děti vyžadující zvlášť. lékařského dozoru.

Vybrat prvky ze slovanské mytologie a pověstí do junácké symboliky.

Sbírat materiál pro pokračování junáckého zpěvníku.

Připravit normalizaci výstroje a vybavení oddílu.

Pro IV. odbor:

Vypracovat nové předpisy pro hospodářství ve Sdruž. p. j. (SPJ).

Návody na konzervování a předpisy pro úschovu a vedení inventáře.

Vypracovat nové předpisy pro finanční hospodaření ve středisku, okrsku, oblasti i ústředí.

Pro všechny odbory:

O každé schůzi celého odboru nebo skupin kromě normálního zápisu připravit stručný referát, v němž budou uvedeny pouze výsledky jednání s nutnými vysvětlivkami. Tento referát (průklepy) obdrží vždy: velitel, náčelník, náčelní a předseda přísluš. odboru. V nich jsou tyto referáty k dispozici každému pracovníku v ústředí.

Dostane:

Všichni členové obou hlavních stanů od skupinářů nahoru a výkonný úřad. Oblastní a okrskoví velitelé (velitelky) na vědomí o práci v ústředí se žádostí, aby vyzvali vhodné pracovníky k podání návrhů a námětů pro chystané práce a pro práci, jež ještě pokládají za potřebné.

Za správnost:

Jar. Novák, tajemník

Velitel Junáka

Prof. Bohuslav Řehák

Příloha 7

Směrnice č. 8

Praha 24. května 1939

Všem oblastním a okrskovým velitelům (-kám) JUNÁKA.

Informujeme Vás o dalším jednání o postavení JUNÁKA v nových poměrech.

V pondělí byli jsme přijati br. předsedou výboru N. S., jemuž jsme tlumočili naši ochotu přispěti k soustředění sil a k rozumné dělbě práce na výchově mládeže se Sokolem. Přitom jsme se netajili obavami z nepřijatelného způsobu jednání v tělovýchovné komisi, k jejímuž vedení jsme ztratili důvěru, neboť máme oprávněný dojem, že se hledí využít této doby k odstranění JUNÁKA jako nositele skutečné junácké výchovy a právní záruky jejího rozvoje.

Ve své odpovědi uznal br. předseda N. S. věcné důvody, pro něž je nutno zachovati JUNÁKU samostatnost v rámci ústřední organizace sokolské na podkladě jeho vlastních stanov a řádů. Ujistil nás, že úmyslem N. S. není slepovat a násilně slučovat, tím méně bořit, co dobře a svérázně bylo vybudováno a má plné oprávnění a účelné poslání. Ku konci rozhovoru projevil plný souhlas se zásadami, jež byly písemně stanoveny pro jednání o podrobnostech.

Hlavní z nich je rozhodnutí, že JUNÁK nebude likvidovat (neboť není tělovýchovnou organizací) a bude přičleněn jako celek s vlastními stanovami a řády k Národní tělovýchovné obci sokolské. Stane se jejím junáckým odborem a jeho poměr k ústřední organizaci bude upraven organizačním řádem.

Jak vidíte, není u rozhodujících činitelů úmyslu bořit, co se osvědčilo, zvláště když JUNÁK byl první, který dokázal hladce provést sjednocení ve svých řadách, kdežto vlastní tělovýchovné organizace to ještě dodnes, tedy za devět měsíců jednání, nedokázaly.

JUNÁK, jeho ústředí, organizační členění i Sdružení přátel JUNÁKA zůstanou a budou pracovat, jako dosud. Jsme přesvědčeni, že tím končí období nejistoty a že se nyní s plnou energií a houževnatou vůlí junácky žít, jež vyznačovala naše řady i v nejtěžších dobách, věnujete práci v oddílech, v klubovnách i na vycházkách.

Nepodnikejte však žádná místní vyjednávání se Sokolem na vlastní pěst a vyčkejte pokynů z ústředí.

Ústředí necítí se již vázáno ujednáním, že nebudou uveřejňovány úvahy o novém organizování tělovýchovy a bude na tendenční a nepravdivé články věcně odpovídat, avšak samo! Nepouštějte se v Krajiněm tisku nikde do polemik! Nejste informováni o podrobnostech a mohli byste tím věci velmi poškodit.

K informacím v Krajiněm listech používejte jen naší tiskové služby.

Příloha 8

Moje činnost v Junáku od r. 1935 do února 1946

Na výzvu fakultního výboru KSČ, kterou mne tlumočil s. Kučera, podávám žádané informace, pokud jsem si mohl vzpomenout na události před 15 roky, neboť moje poznámky, zápisy a listiny z těch dob odneslo Gestapo při mém zatčení v r. 1939.

R. 1935 jsem byl II. místonáčelníkem Svazu Junáků stautů RČS.

Na zasedání Hlavního stanu jsem měl t.r. hlavní referát na thema: Skautská výchova a brannost našeho národa, v němž jsem odůvodnil, proč my, skauti, hlasatelé míru a bratrství mezi národy a tak rozhodní odpůrci militarisace mládeže se plně stavíme za brannou výchovu mládeže našeho národa. Prohlásil jsem tenkrát: Víte, že náš nejnebezpečnější soused, Hitlerovo Německo, neuznává ani společnost národů ani Kelloggův pakt. Budeme-li napadeni, bude to proto, aby byl zničen československý stát. A bránit jej není úkolem jen armády, ale celého národa. Pro obranu míru budeme mít cenu jen jako národ zdatný, o jehož brannosti nelze pochybovat.

V letech 1935-1938 jsem vedl podkrkonošskou župu, spolupracoval s oddělením branné výchovy MNO (ppl. Widermann, mjr. Valla, zemřel v pevnosti Terezíně), uveřejňoval jsem články z metodiky branné výchovy ve skautingu a měl jsem přednášky o skautingu v podkrkonošských městech.

V letech 1937 a 1938 jsem o prázdninách vedl Lesní školy pro vedoucí junáckých oddílů.

Od r. 1934 se v junáckém tisku a na výroč. poradách jednalo o skautingu na venkově a poukazovalo na to, jak je tam málo rozšířen a jak je ho tam třeba.

V polovině r. 1938 jsem byl vyzván br. náčelníkem Svojsíkem, abych se ujal vedení skautingu na venkově. Došlo k tomu takto:

Republikánská strana se po poradě s odborníky-pedagogy a s MNO rozhodla, že zavede skauting jako instituci, která by výchovně vedla mládež na venkově a při tom ji dala brannou výchovu. Obrátila se na náčelníka Svazu br. Svojsíka a starostu prof. Dr. Charváta se žádostí o spolupráci Svazu a vyhledání vedoucího pro skauting venkova. Oba se shodli na tom, že určíli mne. Nejprve jsem odepřel. Poukazoval jsem na to, že jsem vždy hájil zásadu Svazu, že je nepolitický. Ale br. náčelník mne přesvědčil, že v tom případě bude skauting na venkově organizován mimo Svaz a tím proti Svazu a výslovně mne ubezpečil, že neběží o výchovu stranickou (I podle zákona směla být až od 17 let).

Kladli jsme proto podmínky: Že Svaz Švehlových junáků (tak se měly oddíly na venkově jmenovat) bude členem Svazu skautů, že moje práce ve Svazu skautů nebude tím nijak rušena, že zůstane slib, zákon i celá náplň nezměnná, jen pro venkov přizpůsobená, že do oddílů bude mít přístup všechna mládež, která se přihlásí a že mládeže nesmí být používáno politicky.

Když republikánská strana prohlásila, že s těmito podmínkami souhlasí a že budou vyjádřeny ve stanovách (což se stalo) a prohlásila dále, že nebude skautskou výchovu nijak ovlivňovat, přijal jsem funkci náčelníka, neboť se tím konečně otevřelo nové velké pole činnosti a já jsem byl odhodlán vést jej i na venkově naprosto nadstranicky (jak jsme tenkrát byli o správnosti této zásady přesvědčeni). Všechno, jak k tomu došlo jsem pak vypsál v článku ve Vůdci a výslovně jsem v něm zdůraznil: Nejde o politický skauting. Nechceme a nebudeme jej budovat. Jde o zájem státu, státu především!

Ke skutečnému ustavení Svazu Švehlových junáků však nedošlo. Doba od prázdnin 1938 byla vyplněna nemocí prof. Svojsíka, na mně ležela tíha jeho agendy ve Svazu skautů a tak jsem mohl dělat jen některé přípravné práce. Sám, žádných jiných orgánů nebylo a vůbec k jejich ustavení nedošlo. Br. Svojsík zemřel v září a pak přišla hrozná doba Mnichova. Ve dnech před ní skauti skvěle splnili svůj slib po boku armády, byli připraveni. Politický západ nás hanebně zradil, ale ze všech států, kde byli skauti, došlo na sta jejich dopisů, vyjadřujících rozhořčení nad mnichovským zločinem.

Po Mnichově se začalo se slučováním. Svaz skautů byl ohrožen Měl zmizet při slučování s tělovýchovou a sportem. To znamenalo konec skautské výchovy. Hájili jsme úporně po rozličných výborech a komisích jeho právo na samostatnou existenci. A tato těžká doba také dokázala, že všechny skautské organizace splynuly v jedinou, v Junáka, společnou dohodou. Chtěli tak učinit i skauti soc. demokratičtí, ale strana jim to nedovolila. Samozřejmě, že od chvíle, kdy jsme začali projednávat sloučení, zastavil jsem všechnu přípravnou práci k vytvoření Švehlových junáků.

Na počátku prosince jsem dostal dopis od výkonného výboru strany Národní jednoty, že pro mládež od 6 do 16 let bude zavedena výchova junácká a že jsem pověřen jejím vedením. To bylo pro mne naprostým překvapením, neboť nikdo se mnou o tom nejednal. Jak jsem se pak dověděl, stalo se to proto, že jsem byl z různých jednání znám jako energický zastávce hodnot výchovy junácké a zachování její samostatnosti.

Uvědomil jsem ihned předsednictvo Svazu skautů (Junák ještě nebyl ustaven) o obsahu dopisu. Bylo jisté, že kdyby vznikla tato nová velká organizace, že by měla určité výhody proti Junáku a taková situace že by nepřispěla k přátelskému soužití s Junákem. Proto jsem nabídl svoji demisi. Nebyla však přijata, naopak, na společné schůzi náčelnictva a ústřední rady byl projevěn názor, že není vůbec možno dopustit, aby vznikla nová organizace vedle Junáka (být i vedená jeho činovníkem), a že by měl být přímo Svaz skautů pověřen stranou Národní jednoty tímto budováním skautingu v širokém rámci.

Jednali jsme proto za Svaz skautů se stranou Národní jednoty a kladli jsme jako podmínku, že to bude výchova skautská, bez politických zásahů, že bude přístupná veškeré mládeži a že zůstane všechno, i vedení jako dosud. Tedy to, zač jsme všady před tím bojovali. Strana Národní jednoty s tím souhlasila. Proto valný sjezd Svazu skautů, jemuž celé dosavadní jednání bylo starostou prof. Dr. Charvátém podrobně vysvětleno, přijal v prosinci 1938 záštitu strany Národní jednoty. Neviděli jsme jiné možnosti, jak skauting zachránit. Stejně učinil na ustavujícím sjezdu v lednu 1939 i sloučený Junák, v němž jsem byl zvolen za náčelníka Junáka. V programovém projevu jsem prohlásil, že uchováme junáckou výchovu, jak nám ji zanechal zemřelý náčelník br. Svojsík, že naše práce bude pro lid a jeho republiku.

Pracovali jsme sotva půl třetího měsíce. Oddílů rychle přibývalo. Strana do vedení ani programu práce nijak nezasahovala. V první polovici března resignoval dosavadní velitel Junáka ppl. Vlček na svoji funkci (dostal

z MNO rozkaz jít za hranice) a ministr vnitra jmenoval mne podle znění stanov velitelem a Dr. Plajnera náčelníkem.

Hned však v zápětí přišla proklínaná okupace. Vzniklo Národní souručenství a jeho první starostí bylo násilné slučování. Pověřilo náčelníka ČOS Dr. Kavalíra sloučením veškeré tělovýchovy a zařadilo do ní i Junáka. Nastalo nám období těžkých bojů s Národním souručenstvím o zachování Junáka. V této snaze vydatně nás podporoval Ing. Grégr, předseda komise pro mládež. Byl jsem jako velitel Junáka několikrát vyzván, abych v různých komisích a výborech objasnil naše stanovisko, zvláště když už jednou právě tělovýchovná komise Nár. souručenství rozhodla, že Junák musí likvidovat. Neposlechli jsme. Bylo to několik měsíců úporného zápasu, jehož tíha ležela hlavně na mně, neboť náčelník Dr. Plajner do Prahy jen dojížděl. O všech jednáních byli vždy podrobně informováni členové velitelství i náčelnictev a rozhodováno bylo vždy kolektivně na zasedáních.

Ve vnitřní práci jsem vydal pokyn: Vytrvat všichni na svých místech. Práce pokračuje bez ohledu na to, bude-li někdo z nás zatčen. Urychlit vydání literatury, aby byla možná práce i po eventuelním rozpuštění Junáka. Jakékoliv styky s okupanty, i oficiální, jsou naprosto vyloučeny. Sám jako velitel jsem odmítl všechny vzkazy a nabídky spolupráce, okupanty ignoroval, nikdy na žádnou ani oficiální slavnost a schůzi nešel a nedovolil nikomu jít a nikdy s nikým z nich ani slovo nepromluvil. To o mně věděli. S Ing. Grégrem jsem spolupracoval v jeho ilegální skupině a s mjr. Vallou, který měl instrukce z bývalého oddělení branné výchovy MNO. Šlo o uchování oddílů za každou cenu a o jejich drobnou záškodnickou práci.

Na počátku července jsem dostal zprávu od Ing. Grégra, že jsem na listině těch, kdo mají být gestapem zatčeni jako on sám. Při návštěvě skautského tábora ve Veselí u Rovenska jsem se dověděl, že na táboře bylo gestapo a ptalo se po mně. Myslelo, že vedu tábor jako loni. Při návštěvě moravské Lesní školy vůdcovské jsem informoval bratry z vedení, hl. br. Hanzelku, že zatčení neujdu a dal jsem přítaz, nebrat na to ohled a nic na práci v Junáku neměnit, ani kdyby to bylo víc osob.

Pravda je a je ctí pro Junáka, že ani jediný z mnoha set junáckých vůdců nezahlavil, ani jeden se své funkce nevzdal, ani po našem zatčení, že se množství oddílů udrželo přes celou okupaci, když Junák byl rozpuštěn, tajně pracovalo a ve dnech převratu bylo jich na sta k dispozici národním výborům a dobře se osvědčilo. Byl jsem skutečně 1. září 1939 zatčen jako velitel Junáka spolu s bývalým starostou prof. Dr. Charvát a vedoucím organizačního odboru br. Aloisem Fiřtem. Dr. Charvát byl za několik měsíců propuštěn, Fiřt a já jsme byli téměř 6 let v koncentracích v Dachau a v Buchenwaldu a vrátili jsme se oba až 20. května 1945. Hned v prvním písemném styku s rodinou (čtvrt roku po zatčení) jsem opakoval v dopise jinotajem pro Junáka příkaz nebrat ohled na naše zatčení a všady pracovat proti okupantům. Ale ani toho nebylo potřeba, dělo se to spontánně.

Junáka jsem proti Národnímu souručenství ubránil, likvidovat nemusel, ale Němcům byl trnem v oku. Počátkem července 1940 byla moje žena volána ke generálu Bláhovi. Sdílel jí z příkazu gestapa, že budu ihned propuštěn z koncentračního tábora, jestliže se ujmu vedení Junáka v intencích protektorátu. Ať mně o tom napíše a vyžádá si odpověď. Když jsem tento dopis dostal, svolal jsem nejbližší přátele a dal jsem jim dopis přečíst. Fiřta, prof. Kropáčka (starosta sokola Jičín), řed. Trojana (předseda Sdružení přátel Junáka, Jičín), učitele Musila z Havlíčkova Brodu. Schválili mé samozřejmé rozhodnutí, že odmítnu, i za cenu zvýšené perzekuce. Společně jsme stylisovali odpověď. Žena ji dala gen. Bláhovi, který vyslovil politování a obavu, že za těchto okolností bude patrně Junák rozpuštěn. Stalo se to 2 měsíce potom.

Hned po návratu z koncentračního tábora (20. května 1945) byl jsem povolán na zemskou školní radu jako zemský školní inspektor pro přírodopis a zeměpis pro gymnasia. Pro svoji odbornou kvalifikaci, byl jsem politicky neorganizován a zůstal jsem, abych byl neodvislý. Ujal jsem se opět vedení Junáka, který byl ihned obnoven a velmi rychle vzrůstal. Ovšem s ohledem na své zdraví jen do prvních řádných voleb a pak že se vzdám vedení.

Začala nová jednání o slučování. V září 1945 jsem sjednal úmluvu o vstupu Junáka do SČM s ministry akad. Zd. Nejedlým a V. Kopeckým, kteří jednali za vládu. Oba ministři při jednání vysoce oceňovali výchovu junáckou, prohlásili, že vládě velmi záleží na tom, aby mládež v SČM procházela výchovou junáckou, která se nejlépe osvědčila, aby se Junák zapojil do SČM a tak se jeho výchova ještě plněji rozvinula. Stejně hovořili i oba zástupci SČM a aby byl zaručen kontinuální vývoj sami prohlásili, že Svaz je ochoten učinit výjimku ve stanovách v tom smyslu, že ustanovení o věku členů neplatí pro činovníky Junáka, takže všichni můžeme v Junáku dál pracovat. To také skutečně bylo za souhlasu obou ministrů do úmluvy a pak do stanov dáno.

Junák svolal pak krátce na to celostátní poradu činovníků, na niž přijel ministr akad. Zd. Nejedlý a prohlásil tu opětovně, jak si celá vláda i on osobně váží veliké práce, kterou Junák vykonal ve výchově mládeže, jak vysoko oceňuje hodnoty této výchovy a že si nedovede představit Čsl. mládež bez Junáka. (Otištěno i v Ml. Frontě).

Úmluva byla přijata. Na základě toho vypracoval Junák spolu s SČM nové stanovy a svolal valný sjezd na únor 1946, aby stanovy přijal a provedl volby. Řídil jsem tento sjezd. Junák byl na vrcholu svého rozmachu. Měl přes 5.000 oddílů, na 9.000 činovníků, celkem přes 200.000 členů. Byla to mohutná organizace, která vyžadovala, aby činovník stojící na vedoucím místě mohl se jí plně věnovat. Bylo pro mne fyzicky naprosto vyloučeno (a nervově jsem byl už zcela vyčerpán), setrvat na tomto místě a vykonávat dvě tak zodpovědné funkce současně: zemského škol. inspektora v době přerodu celého našeho školství, v době velkých personálních, naukových a organizačních změn při velkém nedostatku sil, a k tomu vedoucí místo v Junáku, dokonce po 6 letech věznění v konc. táboře.

Proto jsem se vzdal na tomto valném sjezdu vedení Junáka, neboť jsem se musel plně věnovat svým povinnostem jako zem. škol. inspektor, kde na mne čekalo budování přírodopisu a zeměpisu na našich gymnasiích po neblahé éře Sallačově. O Junáku jsem byl pak informován už jen úryvkovitě, takže nějaká práce v něm byla již pro mne nemožná.

10. března 1953

Dr. Bohuslav Řehák v.r.

Příloha 9

Junák v době Národní jednoty a Národního souručenství.

Toto období, podzim 1938 do podzimu 1939 bylo vyplněno stálým bojem Junáka o zachování jeho samostatnosti. Zvláště doba od března 1939 byla vyčerpávající těžkou obranou proti snaze tělovýchovné komise Nár. souruč. o sloučení Junáka a jeho likvidaci v jednotné tělovýchově.

Proč Junák tak úporně a důsledně hájil svoji samostatnost? Poněvadž chtěl zamezit, aby o junácké výchově mohli rozhodovat lidé věci neznalí, kteří by ji znešvalili, oklestili a zdiskreditovali. Poněvadž se chtěl uchránit před politickým zasahováním a chtěl být pro mládež všechnu.

Junácká výchova byla Svojsíkem budována na zásadě, že její páteř tvoří dobrovolný slib, plnění zákona skautských, výchova charakteru, družný kolektiv, povinnost pracovitosti a služby celku, láska k národu a vlasti skutky osvědčovaná.

Viděli jsme však po léta kolem sebe, jak si různé organizace vybírají z junáctví jen to, co bylo příjemné a pro mládež lákavé, hl. táboření, vycházky, junácké hry. Avšak bez povinností, bez závazku služby kolektivu, nezodpovědně. Proto jsme považovali za svou největší povinnost, nevydat nikomu junáckou výchovu na pospas, k okleštění. Uhájili jsme tak ideologii Junáka nezměněnou i v těžkých dobách těchto dvou let (až na doložku o výchově v duchu křesťanském). Došlo jen k několika organizačním změnám, jež nám byly přímo nařízeny.

Tak např. MNO si vyžádalo, že v čele Junáka musí být velitel, ne starosta a náčelník a že stejně musí být zaručena větší osobní zodpovědnost jednotlivých činovníků. Min. vnitra vzneslo požadavek, že velitel, náčelník a náčelní budou jmenováni min. vnitra v dohodě s MNO a že výchova bude v duchu křesťanském. Museli jsme to přijmout, jinak nebyl Junák povolen. V praxi jsme druhého požadavku nedbali. Až do doby, než přišel tento příkaz, jsme přes všechny opačné tendence doby energicky trvali na tom, že i židé zůstávají členy našich oddílů. A i po tomto příkazu jsme neprováděli vyloučení, dali jsme pokyn, aby zůstali v oddílu dál, i když bez oficiální registrace.

Při sloučení organizace Ústředí katolických skautů s Junákem byla dovolena ke slibu dobrovolná doložka: Tak mi pomáhej Bůh a pro homogenní katolické oddíly byla povolena funkce ústředního duchovního rádce ovšem s tím, že stejné právo mají i homogenní oddíly evangelické, popř. jiné. Slib, zákon a celá náplň junáctví zůstávala pro ně stejná.

Do prosince 1938 byl starostou Svazu junáků skautů prof. Dr. J. Charvát. Po sloučení všech organizací v Junáku byl jeho velitelem od prosince 1938 do března 1939 ppl. Vlček, od března do září 1939 já. Pak mne jako velitele Junáka gestapo zatkl a věznilo téměř 6 let.

To je vše, nač se dovedu upamatovat. Hlavní pro nás bylo uhájit junáckou výchovu tak, jak jsme ji za vedení Svojsíkova vybudovali. To se nám také prakticky podařilo, protože jsme uhájili samostatnost Junáka, i když v době Nár. jednoty to bylo možné jen přijetím její záštity. Avšak strana vůbec nám do ničeho nezasahovala, podle

přijatých podmínek nemohla. Junák neměl v té době jiné možnosti, chtěl-li zachovat junáckou výchovu. Nemohl přijmout záštitu strany Práce, strany opoziční.

Že nemohlo být ani řeči o nějaké fašisaci Junáka a že pravý opak byl skutečností, je zřejmo z toho, s jakým nadšením a opravdovostí stáli a pracovali junáci po boku čsl. armády při mobilisaci, jak dobře splnili uložené úkoly (armáda Junáku oficiálně poděkovala). Poslední projev br. náčelníka Svojsíka je výzva, aby si junáci opatřili označení armádních pomocných služeb, aby věrně splnili svůj slib vlasti. Nikdy jsme se netajili svým odsuzováním fašismu a okupanty důsledně ignorovali, záškodnický jsme proti nim pracovali, po rozpuštění Junáka ilegálně pracovali dál (ničení telefonních a telegrafních spojů, doprava jídla, léků a obvazů partyzánům, shromažďování zpráv aj.) a za Junáka šli do vězení i na smrt.

S Nár. souručenstvím vedl Junák stálý těžký boj až do září 1939, kdy konečně strana upustila od požadavku likvidace Junáka. Za rok na to byl rozpuštěn gestapem.

10. března 1953

Dr. Bohuslav Řehák v. r.

Příloha 10

Soupis význačnější činnosti za 25 let služby.

(Náčelnictvu Svazu podle znění organizačního řádu.)

Skautem od května 1912. Založení jičínského oddílu, rádcem družiny.

1913 - 1914 vedl jič. oddíl, dva putovní tábory v Podkrkonoší.

Podzim 1914 - 1915 vedl 4. odd. v Praze. (Rada Kose byl zástupcem).

1915 řídil tábor na Klamovce jako zástupce vrch. vůdce.

Od listopadu 1915 - říjen 1918 ve válce.

Od října 1918 - 1919 vedl 19. odd. Praha.

1918 účast v boji na obranu skautingu proti Jelenovi a Roubalovi.

1919 účast při zakládání Svazu a boji proti Müllerovi a Meixnerovi. Vedl stálý tábor 15. odd. Praha u Pelíškova mostu na Sázavě.

1919 - 1920 krajským vůdcem pražským. (44 odd. chl. a 17 dívčích). Vedl putovní tábor 15 odd. Pha do Čes. Ráje.

1920 Přednáškové turné po Moravě místo onemocnělého br. náčelníka. Sjednal na něm dohodu s B. P. skauty v Olomouci a podmínky vstupu všech moravských B. P. do Svazu, jež Svaz provedl. Vedl propagační tábor Svazu ve Stromovce.

1920 - 1926 místonáčelníkem Svazu.

1921 - 1925 vedl oddíl v Jičíně.

1921 tábořil 35 dnů se 36 skauty u Ledců.

1922 provedl s jič. oddílem nové značkování a nápisy v Prachovských skalách. Založil Místní sdružení v Jičíně.

Byl velitelem táborů na Jubilejních slavnostech Svazu ve Stromovce (4.000 skautů). Účast v boji Svazu proti min. Vrbenskému a Seifertovi.

1923 vedl tábor jič. odd. na Libiči.

1924 - 1935 okres. zpravodajem jičínským.

1925 - 1930 županem župy Českého Ráje.

1925 vedl tábor jič. oddílu u Pílského rybníka.

Od r. 1930 županem župy Riegrovy.

1930 skautské slavnosti v Jičíně.

1931 velitelem táborů na Slovanském Jamboree v Praze. (15.000 skautů). Župa měla 480 členů.

Od r. 1932 místonáčelníkem Svazu.

1932 vedl tábor jič. oddílu u Borečova. Vybudoval v Jičíně sbor o 170 členech a Místní sdružení. Župní sraz a župní závody v Jičíně.

1933 velitelem výpravy do Maďarska na Světové Jamboree (400 skautů). Župní sraz a župní závody v Liberci. Župa 576 členů.

1934 župní sraz a župní závody v Turnově. Župa 764 členů.

1935 velitelem výpravy do Polska (650 účastníků, 3 týdny). Župní sraz a župní závody v Mladé Boleslavi. Župa 856 členů.

1936 Župní sraz a župní závody v Hořicích. Župa 1.118 členů.

1937 Župní sraz a župní závody, branný závod v Jičíně. Župa ke dni srazu 1.265 členů.

Napsal brožuru Skauting a škola, spolu s Dr. Fanderlikem Skautského vůdce, spolu s vůdcovským sborem Závodní řády župy Riegrovy.

Měl přes 40 přednášek o skautingu, napsal přes 110 článků.

S. Řehák v. r.
místonáčeľník Svazu,
župan ž. Riegrovy

Příloha 11

Rozhovor vedený se strýcem mého otce, mladším synem Bohuslava Řeháka, Vratislavem Řehákem a jeho ženou Irenou dne 1. 6. 2014 na jejich chatě ve Mělnickém Vtelnu.

Otázky pro Vraťu:

- 1) Proč a jakým způsobem byl pradědeček zvolen velitelem Junáka.
- 2) Jak moc se znal s A. B. Svojsíkem.
- 3) V kterém roce a jak začala spolupráce mezi nimi (pradědečkem a A. B. Svojsíkem).
- 4) Jak moc pradědeček věnoval čas skautingu v předválečném období.
- 5) Jak moc byl doma a jak to vnímala rodina.
- 6) Jak moc bral své syny s sebou na skautské akce/aktivity.
- 7) Pokusit se zmapovat celé období (on začátku roku 1939 až do září).
- 8) S jakými významnými osobami se pradědeček znal?

Co Vraťu napadlo, ještě než měl ode mě otázky.

Uvědomil jsem si, že tato pradědečkova práce zahrnuje obrovské časové rozmezí, protože sahá až do roku 1933, kdy se Hitler ujal moci v Německu (nástup nacismu). Nastalo období zvýšeného ohrožení republiky a v Junáku byla ohromně zvýšená branná výchova. Nastala změna celé politické atmosféry. Co se týče skautingu, k tomu se váže to, že skauting se rozvíjel především ve městech a byl nepokrytý venkov. Skauting na vesnici byla rarita. Tuhle slabinu skautingu si uvědomovali vedoucí činovníci mimo jiné i A. B. Svojsík a pradědeček. Nějak se snažili vymyslet co s tím. Výsledek jejich snahy byla představa o vzniku Švehlových junáků. Musel být založen svébytný orgán skautský, který bude situován na venkov. Výsledkem bylo v roce 1938 přestěhování rodiny Řehákových do Prahy, protože se A. B. S. domluvil s pradědečkem, že se pokusí venkov pro skauting získat. S tím souvisel vznik 2. České Lesní školy (1937), kterou založil pradědeček. Dosud nebyla lesoškolská péče o skautské vedoucí příliš rozšířená. Nejhlavnější byla 1. Česká Lesní škola, pak byly i nějaké nižší lesní školy. První ročník 2. České Lesní školy proběhl v roce 1937 v Mezihoří u Jičína směrem na Hořice. Další ročník proběhl v roce 1938 u Rovenska u Jičína. Tam byly 2 běhy za sebou. První byl pro skautské vedoucí. A druhý pro lidi, kteří dosud skauty nebyli, a počítalo se s tím, že se poté stanou těmi Švehlovými junáky. Vraťa na obou těchto Lesních školách byl a účastnil se zde ve cvičné družině (Cvičná družina se starala o kuchyň, dřevo, dopravu zásob do tábora, proto aby se frekventanti nezdržovali od výuky. Byla to skupina 7-10 chlapců, které vedl zkušený starší rádce, která byla ale také k dispozici v případech, kdy si frekventanti potřebovali zkoušet vedení družiny). Se změnou atmosféry souvisí německá krize v Sudetech, Mnichov, ztráta Sudet a v roce 1938 československý skauting utrpěl velkou ztrátu a to byla smrt A. B. S., který odjel do Sovětského svazu, aby tam poznal tamní výchovu mládeže. Vrátil se zpět, ulehnul a za několik dní zemřel. Zanedlouho přišla další rána a to byla smrt prvního místonáčeľníka Jana Nováka, což byl také kantor, nejbližší přítel Svojsíkův. Byli přátelé z pěveckého kvarteta, se kterým A. B. S. vystupoval po celém světě. Situace v Evropě po roce 1933 se měnila agresivitou Německa vedeného Hitlerem.

I u nás se měnila politická situace a vznikala politický tlak, který se týkal i dění v organizacích, které se staraly o výchovu mládeže. Vyústilo to taky v touhu po jednotné organizaci výchovy mládeže, skauting byl tlačěn do toho, aby se někde začlenil a aby vznikla obrovská organizace pro výchovu mládeže. Vzorem měly být totalitní organizace jako Hitlerjugend, Balilla v Itálii, Komsomol v Rusku. Inspirace tady existovaly. Pozitivní bylo, že tento tlak vyústil ve snahu těmto věcem čelit. V republice bylo několik skautských organizací, které byly konkurenty nebo "paralelní", i politické strany měly vlastní skauty, ale do výchovy dávaly politický nádech. Až na Skauty DTJ se všechny skautské organizace sloučily. Sloučení byli i Švehlovi Junáci, Katoličtí skauti i skauti socialisti a Skauti Volnosti, neumím všechny vyjmenovat. Existuje o tom práce od Jaroslava Macka. Se změnou podmínek ve státě musely pro sjednocenou organizaci vzniknout nové stanovy. Stanovy musely být schváleny příslušným orgánem, což bylo ministerstvo vnitra, politický orgán. Proto nemohly být vytvořeny stanovy, které bychom si my, jako skauti přáli, ale takové, aby je ten příslušný orgán schválil. Proto v této nově vzniklé organizaci byla organizační struktura jiná než předtím, už nebyl hlavou starosta, ale takzvaný „velitel“. Tento velitel nebyl volen, tak jak je to teď u nás nebo jak to bylo původně v demokratické organizaci, ale byl jmenován ministerstvem vnitra.

Dotaz Tomáše Řeháka:

Rudolf Plajner kdysi vzpomínal (nahrávka z roku 1969) při zahájení vůdcovských kursů, kde měl asi 1,5 hodinový projev. Vzpomínal, že tehdy existoval plán na evakuaci československé mládeže do Jugoslávie, kde se předpokládalo, že skauti by byli tou organizací, která by tam tvořila infrastrukturu milionu dětí, které se měly odstěhovat do Jugoslávie. Tohle byl důvod, že skauting byl v tu chvíli fakticky zestátněn, protože měl převzít tuto veřejnou úlohu.

Vraťte: Určitě to byl jeden z pohledů na tuto organizaci mládeže, který jí činil velice cennou, druhou složkou byla do té doby, kdy se země stala bezmocnou, branná složka - nejdůležitější zázemí armády - skauting dokázal jednak vždycky zájmovými činnostmi a jednak v té době zvýšeným důrazem na brannou výchovu vytvářet pro armádu dorost, aby armáda měla dobré vojáky.

Župa - to byla organizační složka větší, než je dnes okres (něco menšího než kraj). Pradědeček byl župním zpravodajem, což byl ten, kdo tu župu vedl - Župa Riegrova.

Funkce velitele vznikla při sjednocovacím procesu skautských organizací, kde veškeré dění bylo vystaveno silnému politickému tlaku, stavem ohrožení republiky, nutností branné výchovy, Mnichovskou dohodou. Byly přijaty nové stanovy, podle nichž hlavou organizace Junák (což byl nový název) je velitel jmenovaný ministerstvem vnitra. Mám kopii jakéhosi úředního spisu, kde je zachycena změna v osobě tj. podplukovníka generálního štábu Vlčka Bohuslavem Řehákem - který byl dříve náčelníkem této nové organizace, a za něj byl potom jmenován náčelníkem Rudolf Plajner. Tam došlo k jakémusi posunu. Vlček jako bývalý důstojník československé armády byl nežádoucí osoba z hlediska politického, tam se v našich politických kruzích a v médiích objevovala jakási tendence „co by tomu řekli Němci“ (jak se na to budou dívat Němci, když se u nás stane to a to, jestli je to bude dráždit a tak dále). Zvolit velitelem organizace zabývající se výchovou bývalého důstojníka generálního štábu bylo politicky vnímáno jako dráždivá věc a navíc jeho manželka byla Židovka a tehdy v tu dobu bohužel u nás začal velice bujet antisemitismus zase po vzoru německého. Takže on abdikoval na svoji funkci a na jeho místo byl jmenován Bohuslav Řehák jako velitel.

Ještě možná jestli tušíš, na tom slučovacím sněmu byl B. Řehák zvolen náčelníkem, on byl jediným kandidátem? Jestli jste o tomhle někdy doma mluvili?

Nemluvili, já mám tušení, že kandidátem byl také Plajner, který se nějak poté té kandidatury vzdal.

Kdo ještě žil ze Svojsíkových blízkých spolupracovníků? Jan Novák už byl po smrti...

No Šimánek, Židlický a potom to byly jména, které jsem slyšel vyslovovat, ale nic o nich nevím. Elstner, Herles, Fanderlík samozřejmě.

A když se dědeček rozhodoval, jestli vzít tu funkci náčelníka, což byla v té době nejvyšší volená funkce...

Nejsem si jistý, jestli to bylo v ranku volených funkcí, mám dojem, že i ty funkce náčelnické byly jmenovatelné. Byl tam určitě nějaký posun v tom smyslu, že ten sněm je asi volil, ale skutečně se, ten kdo byl zvolen se tím, za koho byl zvolen, stával až potom, co byl jmenován tím ministerstvem vnitra.

Jakože ministerstvo potvrzovalo zvolení jmenováním?

To ministerstvo vnitra si zase nemohlo vycucat to jméno té osoby, to muselo být nějakým způsobem vyrostlé z té organizace, a být podepřeno nějakým mandátem.

Takže on musel souhlasit s tím, že se stane náčelníkem, což byla jedna z nejvyšších funkcí vůbec.

Ano.

Proběhlo tohle doma nějak? Vracel se k tomuto někdy dodatečně, protože to muselo být docela těžké rozhodování v téhle rozvařené době, úplně nová organizace poslučovaná polodobrovolně, protože organizace, které si ještě rok předtím nemohly přijít na jméno, tak najednou byly sloučeny do jedné velké organizace. Musela to být poměrně velká výzva, řečeno dnešním jazykem.

To jsem chápal jako velké pozitivum, jako že došlo k tomu sloučení, protože jak ty říkáš, byly to organizace, které nebyly nějak svázané velkou spoluprací. Byli to spíš konkurenti (rivalové) a najednou táhnou za jeden provaz. To jsem teda vnímal, to mi bylo i jako 12-ti letému chlapci jasné, ale další zákulisní informace, ty šly mimo. Samozřejmě určitě o tom velmi dobře věděla mamka, ta v tomto byla velice úzce zainteresovaná, ale to šlo mimo nás děti.

A ani zpětně jste se k téhle otázce nevraceli? Kdyby tehdy tu funkci nepřijal a řekl hm, hm, hm, já se na to necítím, nebo nemám na to čas, tak si odpustil 6 let Buchenwaldu.

Jistě.

Jestli i po té válce tohle nikdy nepřišlo.

Ne, to nikdy nepadlo a já si myslím, že to bylo přirozené vyvrcholení jeho snah, že on se tou myšlenkou, jako že by to nepřijal, nikdy nezabýval, to by mu připadalo divné. Myslím, že to bylo naprosto v intencích dosavadního vývoje a té dohody se Svojsikem o tom táhnutí té organizace.

Takže on to bral jako svůj úděl, jako svou cestu a vůbec neuvažoval, že ho to může stát krk.

Ne, ono to ani tenkrát zase tak zjevné nebylo. V co se to vyvine, to se teprve ukázalo.

Ale dnes, když člověk bere takovouhle funkci a má rodinu, má děti, tak se o tom doma baví a není to tak, že by mužskej řekl: „Já jdu dělat tohle, rodina jde stranou“. Takže maminka s tím souhlasila, aniž by měla obavu, že zůstane na všechno sama a on bude někde fungovat?

Myslím, že jsi to dobře popsala. Já jsem k tomu dvakrát inklinoval taky jak v roce 1968, tak v tom 1990. To ti Irena může potvrdit, že jsem chodil domů pěkně vycucnutý a den co den a nevyspalý.

A Bohuslav Řehák byl zjevně osobnost, která moc nepřipouštěla diskuzi, jestli to chápu správně.

Vraťa: To bych nechtěl říkat.

Irena: Ale uměl to dobře podat.

Vraťa: Ale jeho žena mu byla tak oddaná a pochopila, jak mu na tom záleží, tak jen řekla nebo podala pomocnou ruku v tom, že na něco poukázala, ale bylo na něm, aby si to rozmyslel, nezrazovala ho.

Takže měl její plnou podporu.

Ano. Ona vždy plně stála za ním.

Dříve to asi bylo běžnější. V dnešní době ty emancipované ženy tyhle věci moc neumí.

Jistě. Ano, role ženy byla jiná, to je skutečnost, ta se změnila. A navíc potom záleží na té osobní konstalaci těch dvou.

Ještě okrajově k té manželce podplukovníka Vička, Židovce. Ona se potom skrývala, odhaduji tak do roku 1944, u pradědečkova blízkého skautského přítele v Rovensku u Jičina, tam kde byla ta Lesní škola. Dodnes snad žije jeho syn Karel Hlaváček. Dále se tam ukrýval i Karel Čurda, frekventant první Lesní školy a instruktor druhé, který se velice záhy dostal do konfliktu s gestapem a utekl jim. Bylo po něm vyhlášeno celostátní pátrání a on se tam ukrýval. Karel Hlaváček se svou ženou ho tam ukrýval. Ukrýval i docenta Krajínu, což byla klíčová osobnost

českého odboje, po kterém Němci šli, nějaký schopný gestapák ho vypátral a vyhrožoval Hlaváčkově, že pokud Krajinu nevydá, bude Rovensko srovnáno se zemí jako Lidice. Krajinovi se po varování podařilo uprchnout. Hlaváček byl ale zatčen a odvezen na gestapo do Jičína a po cestě si skrytou žiletkou podřezal žíly. Zachránili ho a drželi spolu s Krajinou ve vězení gestapa na Jenerálce v Praze až do roku 1945, kde byli "vydržováni" až do konce války, aby svědčili ve prospěch toho gestapáka, který už tušil konec války. Oba přežili a Krajina byl generálním tajemníkem národně - socialistické strany a emigroval po únoru do Kanady. Byl biolog - přírodopisec.

Vrátíme se zpátky do roku 1939, ještě se zeptám k podplukovníkovi Vlčkovi. Co se s ním potom stalo.

Já to nevím, nepamatuji se.

Takže měl se skauty něco společného několik týdnů.

Ano, v této vedoucí funkci. Já mám dojem, že byl od Němců perzekuován, ale jestli se uhájil a dočkal se konce války, to nevím.

Jak vy jste to vnímali jako kluci (to jmenování). Vy s Jirkou jste byli oba skauti. Tak jak jste vnímali, že váš táta se stal nejvyšším skautským činovníkem.

On vždy v našich očích patřil k jakési špičce a byl to jakýsi plynulý vývoj, jakési logické vyústění.

V roce 1936 přijížděl na státní návštěvu představitel tzv. Malé dohody král Karol rumunský se svým synem Michalem, který byl čestnou hlavou rumunských skautů. Bylo slavnostní uvítání, kterého také zúčastnili skauti. My jsme přijeli do Prahy, já jsem byl v 9 letech poprvé v Praze. Přijeli jsme vlakem. Král měl jet v 10 hodin po Národní třídě, byli tam nastoupeni skauti a všude spousta lidí. My jsme přicházeli, ale pak bylo jasné, že neprojdeme dál, tak tvůj pradědeček přistoupil k vedoucí dívčího oddílu, řekl, že jí svěřuje ženu a děti a odešel k Národnímu divadlu, kde byla slavnostní tribuna a stáli tam představitelé skautské organizace. Policistovi řekl, že jde s poselstvím k náčelníkovi Junáka a ten jenom zasalutoval, a pradědeček odešel.

Jak moc se pradědeček znal s A. B. Svojsíkem, byli spolupracovníci nebo hodně dobří přátelé?

Míru známosti nelze snadno klasifikovat. Začalo to přednáškou o skautingu v Jičíně v roce 1912, pokračovalo po maturitě v Praze, kam odešel pradědeček na vysokou školu, kde kromě vůdcovství oddílu v Praze, už se stal sborovým vůdcem v Praze.

To byl z našeho hlediska vůdce střediska?

Ano, ale to bylo pro celou Prahu, takže jako pražský vůdce. Šéf Pražského kraje. Po První světové válce v Praze pokračoval na vysoké škole a spolupracoval se Svojsíkem. V roce 1920 se stává místonáčelníkem. Pokračuje ve velice úzké spolupráci se Svojsíkem. To mu bylo asi 27 let, byl jeden z nejmladších spolupracovníků. Svojsík měl mladé spolupracovníky, těch starších měl málo. Pracoval s mladými lidmi. Pradědeček byl i v úzkém vztahu s rodinou Svojsíka, o paní Svojsíkové říkal paní Julie a ona jemu Slávečku, měli úzký vztah, on k nim chodíval. I Svojsíkovy děti ho vnímaly jako blízkého přítele rodiny. Vyvrcholením spolupráce byl projekt vykročení skautingu na venkov, na vesnici - Švehlovi junáci. Logické pak bylo, že pradědeček napsal publikaci „Jak šel životem A. B. Svojsík“, protože k němu měl velice blízko. Doma je vydání podepsané paní Julií. Existuje spousta fotografií se Svojsíkem i dalšími osobami.

Jak moc věnoval pradědeček času skautingu v předválečném období

Práce byla od začátku přímo výchovná i organizační ve vyšších složkách, pracoval pro růst a zdokonalování organizace, organizování významných akcí, namátkou bych jmenoval velitelství tábora slovanských skautů, dvakrát vedení výpravy na jamboree (Maďarsko - Gödöllő, Polsko – Spale), práce pro Švehlovy junáky. Zhruba v roce 1935 přestal být vůdcem oddílu v Jičíně a zůstal jen sborovým vůdcem. Byl župním zpravodajem župy Riegrovy a členem náčelnictva. V roce 1937 založil a vedl 2. Českou Lesní školu, kterou vedl i v roce 1938. (viz [Příloha 10](#))

Dokážeš odhadnout, kolik to bylo času, kolik hodin týdně mohl skautingu věnovat?

To je dost složité, asi to měl v hlavě velmi dobře uspořádané. Je k tomu nutné přičíst povinnosti školní a také jeho další aktivity – založil přírodopisná praktika, musel je připravit, vyučovat, vybavit třídu asi 20 mikroskopy a dalším materiálem. Musel také zařizovat dodávky, jednat s nadřizenými a dodavateli. Také napsal následně publikaci

„Přírodopisné praktikum“, knihu, která je dodnes užitečná, napsal texty, nakreslil k ní všechny obrázky a vydal jí. To byla škola... Kdyby měl ale jenom to. Občas se také věnoval filatelii, jen velmi málo kdy, třeba dvakrát za rok. Když přijel strýc Franci z Plzně, který byl velký filatelista, tak spolu strávili nějaký ten den nad těmi známkami. Měl také mineralogii, měl rodinu a úzkou vazbu na Turnov (zde žily sestry jeho manželky a jejich rodiče). Publikálně – psal do Krakonoše (noviny vycházející na Jičínsku), do Skautingu. Napsal práci, která vyšla v Encyklopedii československé mládeže. Periodikum s velmi zajímavými informacemi, které vycházelo – každý měsíc jeden sešit. Pak z toho svázáním vzniklo asi pět knih a bezvadný rejstřík. Může se tam nalistovat cokoliv tematicky, autorsky atd. Ty knihy jsou dost osahané. Napsal několikastránkový elaborát o skautingu, napsal Skauting a škola. Napsal brožuru Na obranu československého nebo českého skautingu, když byli skauti napadáni, že kolaborovali s Rakouskem (v roce 1915 uspořádali tábory na Klamovce, kam přijel rakouský místodržící). Bylo třeba dokázat, že tam probíhal program z první pomoci červeného kříže, že to nebylo nic militantního. Ta práce vznikla ve dvacátých letech.

Kolik času mu tedy zbývalo na tu rodinu, když se na to díváš zpětně?

Ono to je třeba ještě trochu zkomplikovat, on totiž kromě té školy a těch přírodopisných praktik také pociťoval naléhavou potřebu doplnit mezeru v českých učebnicích botaniky. Napsal úplně novou moderní učebnici botaniky, která vyšla ještě po válce znova. Vyšla maďarsky, slovensky, v Čechách vyšla asi ve dvou nebo třech vydáních. To nebyla maličkost, připravit takovou knihu, všechny obrázky kreslil sám, perokresby. To jsme se na to chodili obdivně dívat, když kreslil a pracoval. Byl dovedný kreslíř. Kniha doopravdy snese po pedagogické stránce přísné měřítko. Jsou tam názorné obrázky, to byla jedna z jeho zásad, kterou zastával, že dobrý, názorný obrázek je nad spoustu mluvení. Také kantory, které potom hodnotil jako zemský školní inspektor, posuzoval částečně také podle toho, jak umějí něco na tu tabuli namalovat a názorně vysvětlit svým žákům.

Jak moc byl doma a jak to vnímala rodina?

Skauting měl za první republiky ve výchovných složkách jinou podobu než dnes. Do funkcí vedoucích oddílů byli zvaní i dřívější neskauti, pokud se dokázali nadchnout pro výchovnou činnost. Třeba šikovní mladí vesničtí kantoři. Šlo o to, aby se ztotožnili s cíli a se zásadami a pak se stali skautskými vedoucími. Na Lesní škole si pamatuji na truhláře a zámečníka, nemuselo tedy jít jen o kantory. Nebylo tehdy úkolem člena cvičné družiny, aby zjišťoval čím kdo je, ale tohle mi utkvělo.

Tábory trvaly 4-5 týdnů, proto bylo samozřejmostí, nebo nebylo vzácností, že si vedoucí mohl vzít na tábor svou rodinu. Nutno říct, že táboření bylo daleko primitivnější, než je nyní. Nyní je také strašně sešněrováno různými předpisy, což dříve tak neplatilo. Nevzpomínám si, že by tehdy na tábor zavítal nějaký lékař na kontrolu, nebo že by bylo předepsáno, aby byla teplá voda apod. Žádná taková nařízení neexistovala. Nevím, jestli existovaly nějaké hygienické předpisy pro táboření, to bylo všechno takové volnější. Ta úroveň tábora i stavba stanů byla jiná, než je dnes, ale vždy to byly stany na podsadách, někdy nízkých, někdy vyšších, někdy byly kryty krajinkami, někdy jutou, rákosím, chvojím, kapradinami... To bylo různé. Tábory byly také daleko lacinější, sociální skladba chlapců nebo děvčat, co jezdili na tábory, byla velice různá a muselo se přihlížet na to, že ti rodiče nebudou ochotni dávat moc peněz. Nevzpomínám si, jaké částky to byly. Vím, že těsně po válce (druhé) bylo na stravování velice málo. Ještě na začátku války, kdy nebyla nouze o potraviny, jsme běžně měli k snídani suchý chleba s marmeládou – úplně bez másla.

Když jsme u toho jídla, nebyly tolik obchody (natož supermarkety), chodili jste tedy nakupovat jídlo někam do statku, třeba vejce?

Ano, to bylo klidně možné, jako člen cvičné družiny si pamatuji, že jsme šli přes kopec a obcházeli jsme chalupy, kupovali, co kdo prodal, vajíčka, chleba. A to bylo v roce 1938. Mezi válkami to takhle bylo běžné.

Vy jste tedy každé léto trávili na táboře s ním?

Nedá se říct každé léto. Několikrát ale ano. Ale několikrát také na táboře dívčího oddílu s mamkou, kde zase byl tatka přítomen jako manžel. Tedy pamatuji se na jeden. Na chlapeckém asi třikrát, ale to ještě jako malé děti.

Jak moc byl doma a jak to vnímala rodina?

Nepřítomnost pradědečka z organizačních důvodů ve skautingu nebyla námi dětmi nějak negativně vnímána, byla vždy vyvážena rodinným zázemím. Buď byla doma mamka a ta se nám plně věnovala, nebo jsme byli

svěření do Turnova babičce a dědečkovi a tetám, to byla rodina. Říkal jsem, že mám další tři matky, chápal jsem tety jako něco, co patří do rodiny, to nebylo nic mimořádného. To byla prostě plnohodnotná rodina.

Výraznou výjimkou byl rok 1938 a 1939, to jsme už byli v Praze, kdy jsme otce třeba několik dní neviděli, protože ráno odcházel před naším probuzením a večer přicházel a my jsme již spali. To bylo období těch intenzivních jednání o budoucnosti skautingu.

V roce 1938 jsme byli s bratrem na táboře u Radíče u Sedlčan a tehdy náš tábor navštívil tatka s mamkou, kteří si o pár vesnic dál udělali několik dní prázdnin a přijeli se na nás na půlden podívat. Z toho existuje velmi pěkná fotka, myslím, že je uvedena v publikaci Skautské století.

Tatka tenkrát navštívil, sám bez manželky si udělal takovou šňůru, spoustu táborů během léta roku 1939, tedy těsně před zatčením. O tom nám dost vyprávěl. To už byl ve funkci velitele.

Takže v tom inkriminovaném období spíš tedy doma nebyl?

No, v tomto roce 1938 a 1939 jsme ho zas tak moc neviděli...

A maminka to zvládala dobře, nevadilo jí to?

To jsme vůbec nezachytili, to od nás absolutně odfiltrovala. Pokud mezi nimi bylo... Myslím, že ne, ona to plně chápala. On to s ní vše prohovořoval, informoval jí, co se děje, jaké jsou problémy, co před ním stojí a jak se mu podařilo něco vyjednat. Tohle to mezi nimi nebyla žádná bariéra, nebylo to zdrojem napětí. Myslím, že ne. Ona to vnímala a byla mu dobrou posluchačkou, ale dokázala mu oponovat, přimět ho, že si něco ujasnil, nebo si alespoň ulevil. Byla to skvělá souhra.

Obdivuhodné...

To je také doba, kdy on byl profesionálním skautem. Byl ze školních povinností uvolněn...

Já si myslím, že ne, myslím, že měl snížený úvazek. V Praze začínal s úvazkem na Pedagogickém semináři ve Slezské ulici 7, v tom červeném domě. Tam měl vyučovací povinnosti, ale jestli potom došlo k úplnému uvolnění, to nevím. Ale asi ne.

Po zatčení byl suspendován a byl mu přikázán poloviční plat. Čili on byl v koncentráku, ale rodina pobírala poloviční plat. Ten jsme dostávali celou válku. Tam bylo zajímavé i to, že se s tím dost špatně vycházelo, takže jsme měli poměrně hluboko do kapsy. Ceny rostly, takže na konci války jedna cigareta stála 10 korun na černém trhu, nebo i více. Ty peníze přestaly mít takovou cenu, byly znehodnoceny kurzem vůči marce. Tenkrát se máti doslechla, že Miloš nebo Václav Havel (ted' nevím), je ochoten pomoci lidem, kteří jsou nějakým způsobem postižení. Tak se taky k němu vypravila a skutečně každého čtvrt roku od něj dostávala nějakou finanční pomoc. Asi to nebyla nějak vysoká částka, možná to bylo 1000 korun za měsíc, tak nějak. Myslím, že ten byt v Milešovské, kde jsme bydleli, byl dost drahý. O patro výš bydlel prokurista Špinar, který byl spolumajitelem toho domu a vybíral nájemné. Tenkrát za ním mamka šla a říkala mu, co jí potkalo, že je manžel zavřený a máme polovičku platu, bylo by možné mluvit o snížení nájemného? On jí tehdy zlevnil nájemné o 1000 korun za rok. Mám dojem, že to říkám správně, že tedy neplatila 12000, ale 11000 korun. Že to původně bylo asi 1000 korun měsíčně, to nájemné.

Jak moc bral své syny s sebou na skautské akce a aktivity?

Jako chlapci jsme byli přítomni buď jako členové smečky vlčat, nebo jako rodinní příslušníci zejména na župních srazech nebo jičínských akcích. V roce 1936 když mě bylo 9 let, vzali nás na slavnostní příjezd rumunského krále, o tom jsem už mluvil. V roce 1945 jsem se zúčastnil slavnostního přijetí skautů prezidentem Benešem na pražském hradním nádvoří, které tatínek vedl a měl k prezidentovi proslov. Já jsem stál za prezidentem a snažil jsem se do bloku zachytit, co říkal Beneš potom. Ale nic z toho nebylo, stenografovat jsem neuměl a on mluvil dost rychle a stručně psát důležité body jsem také neuměl. To mě bylo 18 let. Byl to hezký zážitek, ale v podstatě fiasko.

Když jsi byl členem cvičné družiny, tak jste vykonávali pomocné práce a současně jste měli spolupracovat s těmi frekventanty?

Jenom, když by bylo potřeba. Byli jsme tam na tu práci, jen jednou, dvakrát nebo třikrát si něco cvičili. Cvičná družina byl spíš honosný název. Jinak jsme byli spíš dnešní servis tým.

Co jste tedy celé dny dělali, kromě nějakých pomocných prací?

To už si nevzpomínám, třeba nás poslali se vykoupat...

A tatínek vás úkoloval? Nebo vás měl na starosti někdo jiný?

Ne, úkolován byl vedoucí cvičné družiny (rádce, starší chlapec asi patnáctiletý), ten dostával úkoly, jednak od vedení kuchyně... Kuchyň vedly skautky, tzn. mamka a někdo k ní.

Jak moc jsi přišel na té Lesní škole do styku s tatínkem?

No, vizuálně neustále, ale služebně nijak. Měl jsem možnost, jako každý z účastníků, pokud nebyl zaměstnán prací nebo mimo tábor, sledovat co se děje. Ale programu - přednášek jsme se nezúčastňovali. Konkrétně si ale vzpomínám, že třeba ke střelbě ze vzduchovky přizvali i cvičnou družinu, protože bylo třeba zlepšovat brannou výchovu.

Měli frekventanti i nějaké pohybové programy, nebo jen přednášky?

To bylo plné pohybu i her, program byl všestranný.

Bral vás tatínek na nějaké výpravy s oddílem, když jej ještě vedl?

Ne, to ne, když jsme byli malí, tak to by se nehodilo a pak už jsme byli ve smečce vlčat a měli jsme svůj skautský program.

Takže jste vlastně tatínka kromě táborů nezažili na vlastní kůži jako vedoucího?

Ne, to ne.

A na těch táborech jste s ním byli, nebo jste spíš byli s mámou?

Ano, my jsme byli zcela mimo, i stany jsme měli mimo táborovou podkovu vystrčené stranou. I třeba s nějakou další rodinou. Ale mohli jsme být třeba u táborového ohně.

Takže jste ho vlastně moc nezažili, my v dnešní době vozíme děti na všechny aktivity s sebou.

My jsme neměli žádné srovnání, nevím, jestli jsem byl v deficitu nebo uspokojen. Takové to bylo a tak jsme to brali. Určitě jsme nestrádali, ale bylo to vyvážené péčí mamky, která se o nás starala výborně, i když na to byla sama. Ani zpětně to nepociťuji jako nedostatek, ale dovedu si představit, že to mohlo být častější a vážili jsme si toho, když jsme s ním byli, to tedy ano. Možná spíš zpětně, než v tu chvíli. Každá realizovaná společná akce, ať to byla procházka nebo výlet, byla intenzivně vnímaná a na dlouho to „zaplácla“.

Když jste šli spolu na výlet, tak tatínek připravoval program? Co do toho vkládal?

My jsme tohle měli rádi, milovali jsme výlety, ale neuvědomovali jsme si nějakou organizovanost. Spontánně se to vyvíjelo, on svými pedagogickými schopnostmi dokázal v různých okamžicích ke všemu říct něco moudrého, znalého a poučného. Nebyl to banální zážitek. Bylo to takové volně neorganizované.

Byli jsme vychovávaní svým způsobem velice přísně, nepřípadalo v úvahu, abychom fňukali, stěžovali si „já mám žízeň“ apod. To neexistovalo. Byli jsme přísně vychováni v jídle, neexistovalo, že bychom něco nejedli, „maminka vám neuvaří nic špatného, takže sníte vše, co vám dá“. To mě zůstalo po celý život a ještě se dále stupňovalo. Po příchodu z koncentráku, tatínek o tom často nechtěl mluvit, nebo často nemluvil, ale když něco řekl, tak se to zadřelo.

Tam bylo asi jídla po málu, takže mu jakékoliv plýtvání přišlo nevhodné...

Nevím, jestli tohle srovnání hrálo svou roli, skoro si myslím, že ne, že to působilo samo o sobě, aniž by to člověk nějak srovnával. Právě tou silou toho zážitku.

Rok 1939

Toto období bylo výrazně poznamenáno slučovacím sněmem skautských organizací, změnou stanov. Nutno zdůraznit obrovskou snahu o úspěch v táboření. Byl vysoký počet táborů a mělo to významný vklad do přetrvání skautského hnutí v ilegality, což umožnilo obrovský rozmach Junáka po roce 1945. Po skončení války, kdy v roce 1946 mělo hnutí asi 250.000 členů oproti dnešku, kdy má asi 50 tisíc. Na táborech byl velký důraz na brannost, rodiče to takto chápali a bylo to prostoupeno každodenním životem.

Zatčení Bohuslava Řeháka a profesora Charváta (bývalý starosta) 1. září 1939 bylo v rámci akce zajištění pořádku v protektorátu při vzniku války s Polskem. Asi 800 tehdy zatčených významných osob mělo sloužit jako rukojmí a část z nich byla postupně propuštěna, řada zahynula a zbylí byli osvobozeni Američany v Buchenwaldu 11. 4. 1945 po téměř šesti letech nesvobody, bez jakéhokoliv provinění, obžalování a odsouzení. Prachsprostý únos se všemi důsledky a nikdy nebyla Němci vyslovena za tato bezpráví omluva, natož nabídnuto nějaké odškodnění. To, že se pradědeček vrátil, bylo nejen díky tomu, že měl štěstí, ale díky tomu, že dokázal celou dobu uplatňovat zásady, které mu umožnil poznat a zažít skauting.

Oni je tedy stěhovali jako skupinu? Všichni šli do Buchenwaldu?

Ano, zatčení z Čech byli soustředěni na Pankráci (asi 14 dní) a pak spolu s ostatními převezeni do Dachau, kde se zdrželi asi jeden a půl nebo dva měsíce. Potom byli odvezeni do Buchenwaldu. Jako celá skupina. V táborovém životě byli považováni za Ehrenhäftling, čestný vězeň, oni byli rukojmí, oni se ničím neprovinili, nebyli obžalováni, ani odsouzeni, prostě byli vzatí coby rukojmí. Němci věděli, že chtějí vtrhnout na Polsko, tak šli za předsedou vlády Eliášem a chtěli záruky, že udrží v protektorátu klid a pořádek. On řekl, že nemá žádnou výkonnou moc, armáda neexistuje, policie nefunguje. Takže oni řekli, my si to tedy zajistíme. První den války, kdy bylo přepadeno Polsko, když vznikla válka, posléze světová, bylo zatčeno asi 800 význačných lidí, některé časem propustili. Charváta pak propustili, protože za něj intervenoval švédský král. Jenomže nevěděli kterého Charváta, tak radši pustili asi tři. Ostatní měli prostě štěstí... 1. září 1939 byl ale zatčen ještě třetí člen Junáka, Alois Fiřt, pocházel z jedné z organizací sloučené s Junákem, byl předsedou organizačního oddělení. Němci to zvorali, chtěli zatknout Joe Firsta, což byl předseda spolku YMCA. Toho Fiřta asi za rok a půl propustili. Takových bylo více. V Jičíně byl zatčen profesor Kopáček, taťkův velice blízký přítel, kantor na reálce, jeho žena byla mamčina nejlepší přítelkyně. Byl zatčen jako náčelník Jičínského sokola a byl asi po dvou letech propuštěn. Asi dvakrát nebo třikrát se stalo, že k nám přišel někdo domů a řekl, že byl zatčen s taťkou a vyprávěl více či méně, někteří nechtěli moc hovořit, jen vyslovili pozdrav. Takže byli někteří i propuštěni. Němci dokázali chyby nějak korigovat. Ten seznam zatčených ale musel být vyhotovený dávno předem, to nevzniklo ze dne na den. To bylo připravované možná předtím, než sem vtrhli. Němci pracovali velice rozvážně...

Jaké byly tedy okolnosti toho zatčení?

Taťka byl v Praze sám, my jsme byli v Turnově s mamkou. Škola měla začít 3. nebo 4., ale samozřejmě nezačala, protože vypukla ta válka a nařízením byl odsunut začátek školního roku asi o týden později. Taťka měl napsaný korespondenční lístek nám do Turnova, kde psal, co bude dělat a dělá. Ráno asi v sedm hodin zazvonil někdo na zvonek od bytu a tam stáli dva gestapáci. Řekli, ustrojte se a půjdete s námi. Řekl, že si vezme kartáček na zuby, šel do koupelny, z kapsy vyndal ten korespondenční lístek a na vaně tam tužkou dopsal: „Jsem zatčen gestapem, uvědomte generála Klecandu“. (viz [Obr. 1](#)) Když odcházeli z bytu, tak tam stála domovnice, která gestapu otevřela dům. On jí to dal do ruky a řekl: „Pošlete to ženě“. Ten lístek došel do Turnova, mamka nebyla doma, asi šla ráno do města. Lístek dostala do ruky teta Máří, nám dětem nic neřekla. Za chvíli někdo zazvonil a objevila se tam Marie Žáková, která nám přišla říct o zatčení taťky. Ta byla z junáků volnosti, byla socialisticky orientovaná. Po zatčení taťky, ke konci války nás asi dvakrát navštívila v Turnově i se svým manželem a učila nás Internacionálu.

Dostali jste nějakou oficiální informaci o jeho zatčení do úřadů?

Ne, vůbec ne. Až potom o té suspenzi. Ani návštěvu gestapo nepovolilo. Ani když zemřel jeho otec, nebylo mu dovoleno zúčastnit se pohřbu. Celých šest let jsme neměli žádný kontakt, jen povolené německy psané dopisy. Někdy od roku 1943 až do začátku roku 1945 jsme mohli každý měsíc poslat dvoukilový balíček s jídlem. Bylo těžké to zařídit, co tam dát, aby to bylo hodnotné a nezkazilo se to a nebylo jisté, jestli jej vůbec dostane. Jinak neměli tito vězni žádné výhody. Na začátku měli pracovní úlevy, ale později byli jako ostatní vězni zařazeni i na těžké práce v lomu, zbrojní továrně apod.

Mluvil se o tom doma? Co vám maminka řekla?

Souvisí to s tím, jak jsme vnímali tu jeho korespondenci – jednou týdně, střídavě dopis a korespondenční lístek. Několikrát jim byla možnost napsat hromadně zakázána, jako trest za nějaká táborová provinění. My jsme měli od čtvrté třídy němčinu, a i když to nebyla příliš složitá němčina, do každého dopisu jsme nepřispívali. My jsme neuměli ještě dostatečně německy, bylo pro mě velice těžké o sobě písemně komunikovat, psát co si myslím, o svých (ne)úspěších ve škole. Neumím zpětně posoudit, jak moc jsem vnímal ten obsah toho, co nám psal. Mamka nám je vždy dala přečíst, byla to slova nabádavá, co mohl tak psát, jen svoje myšlenky, vzpomínky, nějaký vzkazy zakuklený. Během času se vyvinul takový způsob jinotajů, psal o sobě jako o bratrovi mamky: „Jsem rád, že tvůj bratr je na tom zdravotně tak, že už dál nehubne.“ Bylo z toho jasné, že píše o sobě, ale jakoby odpovídal na informaci o bratrovi. Mamka měla bratra, strýce Pepu, ale bylo jasné, že jeho se to netýká. Byl to takový pravidelný kontakt, nic moc podstatného jsme se z toho nedozvěděli, ale jak moc jsme dokázali rozumět těm vážně míněným nabádavým slovům, moudrostem, které nám otec psal v našem pubertálním vývoji, to dneska zpětně neumím moc ocenit. Skoro si myslím, že tady byl jakýsi deficit toho porozumění tomu obsahu. Ta naše němčina nebyla tak dobrá, maminka uměla dobře, ona absolvovala německou obecnou školu v pohraničí i v sousedství dětí, se kterými se stýkala, mluvily německy. Dopisy nám ale nepřekládala, neřekli jsme, že dopisům dost nerozumíme. Jí to asi nenapadlo, že nám to není dostatečně srozumitelné.

Takže jste o tom nemluvili? Kdyby ano, muselo by jí být jasné, že všemu nerozumíte.

To už si moc nevzpomínám, že by se dalo říct, že jsme o tom úplně nemluvili to ne, ale asi ne tak, aby z toho bylo patrné, že by to chtělo něco důkladnějšího.

Odkazovala se maminka na tatínka, výchovně nátlakovými pákami vůči vám?

Domnívám se, že ne. K tomu je asi nutná vhodná psychologie, umět to vhodně použít.

Bavili jste se o tom s bratrem mezi sebou?

Ne, nebylo to nějak na pořadu dne.

Bylo třeba naše zapojení, když se připravoval balíček. Za války byly skvělým platidlem cigarety a poslat je tatškovi v balíčku, to byla silná zbraň. On jako nekuřák, měl pak v ruce platidlo. My, jako mladí mužové, jsme od patnácti let měli možnost za měsíc si koupit nějaké množství cigaret, asi sto kusů. Ty jsme pak posílali v balíčku, ale bratr a dědeček kouřili, takže se museli dělit. Já jsem se ochotně vzdával i svého nároku na nějaké bonbony, já jsem je nekonzumoval, takže se dávaly do balíčku nebo schovávaly na vánoce na stromeček. Příležitost, aby se člověk zachoval uvědoměle, tedy byla. Ale programově přemýšlet o těch věcech a debatovat, to zase život šel jinak... My jsme do toho vrostli a člověk to bral, jak to přišlo. Někdy vybírání v jídle nemohlo být, protože ho zase tak moc nebylo. Ale že bychom strádali hladem, to se nedá říct. Nutno ale říci, že nám pomáhala rodina. Někdy se podařilo leccos sehnat výměnou. Před válkou jsme dostali stavebnici Merklin (Merkur), železné destičky, šroubovací atd. Teta Anči byla metr, my jsme nemohli z Turnova odjet, dokud nebyly všechny hračky pečlivě uloženy, až zase přijedeme, aby byly k dispozici. Každá součástka, každý šroubeček, musel být uložen. Pak přišla válka a tety řekly, vy už si s tím asi hrát nebudete, my bychom to vyměnily za slepici. Tak někdo na vesnici dostal stavebnici a tety dostaly slepici a ta jim čtyři roky snášela vajíčka. No. Výměnný obchod takto fungoval.

S jakými významnými osobami se pradědeček znal?

To by bylo nutné rozdělit, v oblasti skautingu, školství, v jiných kruzích. Pravidelně se ale moc s nikým nestýkal, myslím u nás doma. Ze skautských dob si pamatuji bratra náčelníka Svojsíka, ten u nás přespával při župním srazu, hrál si s námi a povídal, bratra Nováka, Charváta, Fanderlika, Šimánka.

Účastnil se na politickém životě města?

Ne, vůbec. Jednak mu to bylo vzdálené, nějaká politická příslušnost a jednak tím plnil takovou tu devizu, jakou skautská organizace měla, že je to apolitická organizace. Jednat s nimi musel, byl to dost velký kumšt tím proplouvat bez nějakého nařčení.

Z poválečné doby si neuvědomuji nějaké význačné osobnosti.

S Baden-Powellem se setkal v Maďarsku v Gödöllő, na jamboree, kde navštívil československý tábor, byl na přehlídce. Ale jestli mu byl otec představen? Asi ano, ale tím to zřejmě skončilo, byli spolu vyfotografováni. Zrovna tak v Polsku na jamboree se setkal s prezidentem Ignacem Mościckim. S Masarykem se setkal, dokonce je dochovaná fotka, když Masaryk navštívil Turnov, u východu ze šperkařské školy, otec byl účasten v té místní

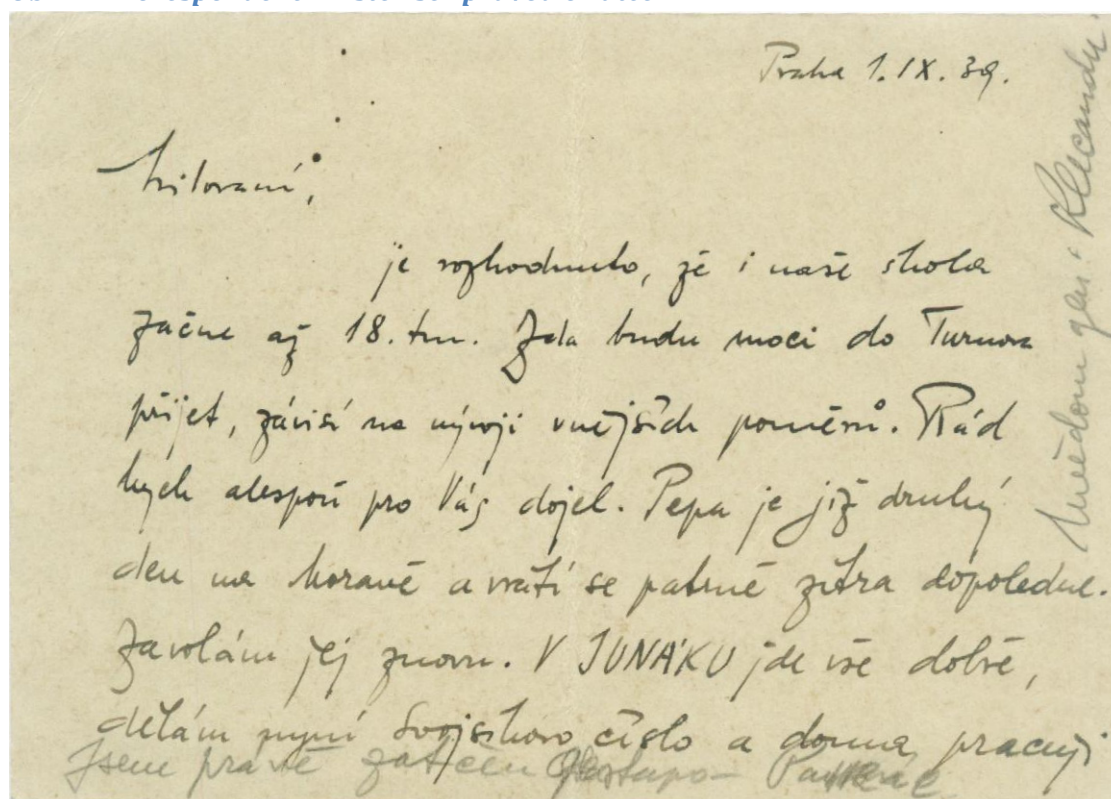
suitě, která Masaryka doprovázela. S Benešem se setkal na táboře slovanských skautů, i Kramář tam byl. S Benešem pak ještě i na pražském hradě. Paní Hana Benešová poslala dopis s fotografiemi, které našla, přes sestru Vlastu Koseovou. To už taťka ale nebyl na živu.

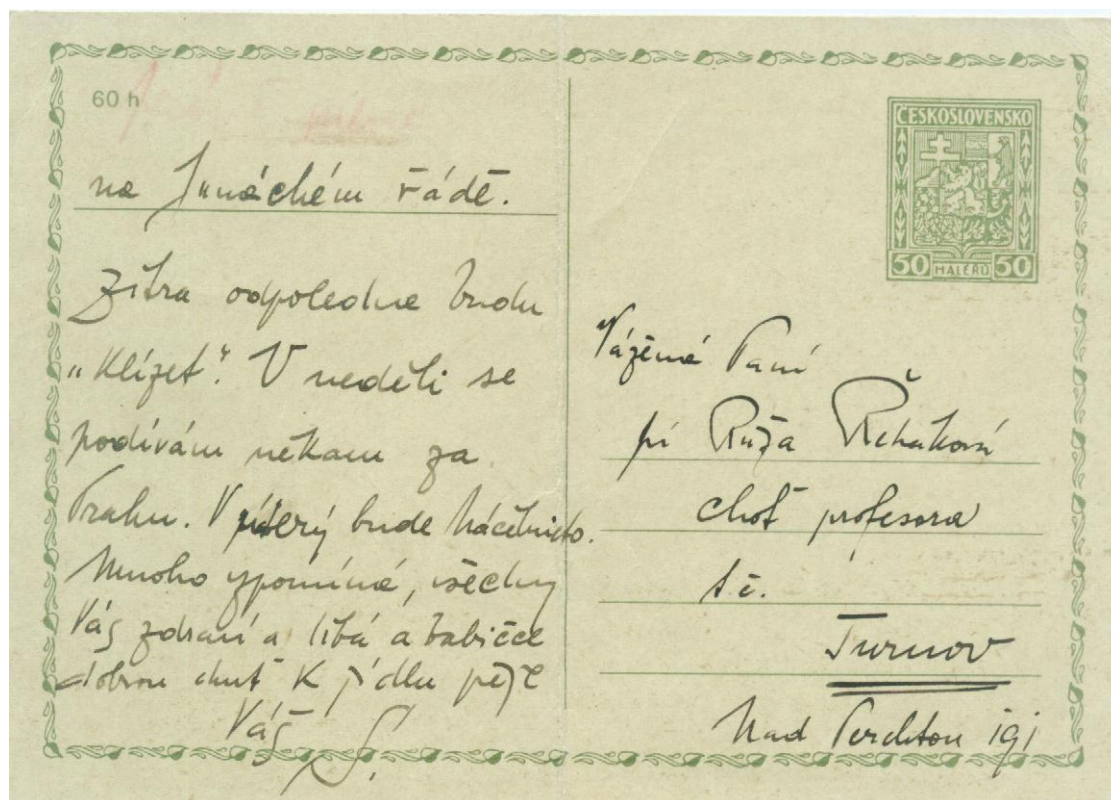
Také v Buchenwaldu se stýkal s elitou národa, to byla velmi vybraná společnost...

Ano, ano, mj. třeba s Plojharem (páter, který později kolaboroval s komunistickým režimem, byl zakládajícím členem Pacem in terris, později ministr zdravotnictví), Zenkl – bývalý pražský primátor, předseda strany národně-socialistické. Taťka to moc neventiloval. Byl tam starosta obce sokolské, ale na toho neměl otec dobré osobní vzpomínky. Pokud o tom otec mluvil, tak to už vybledlo.

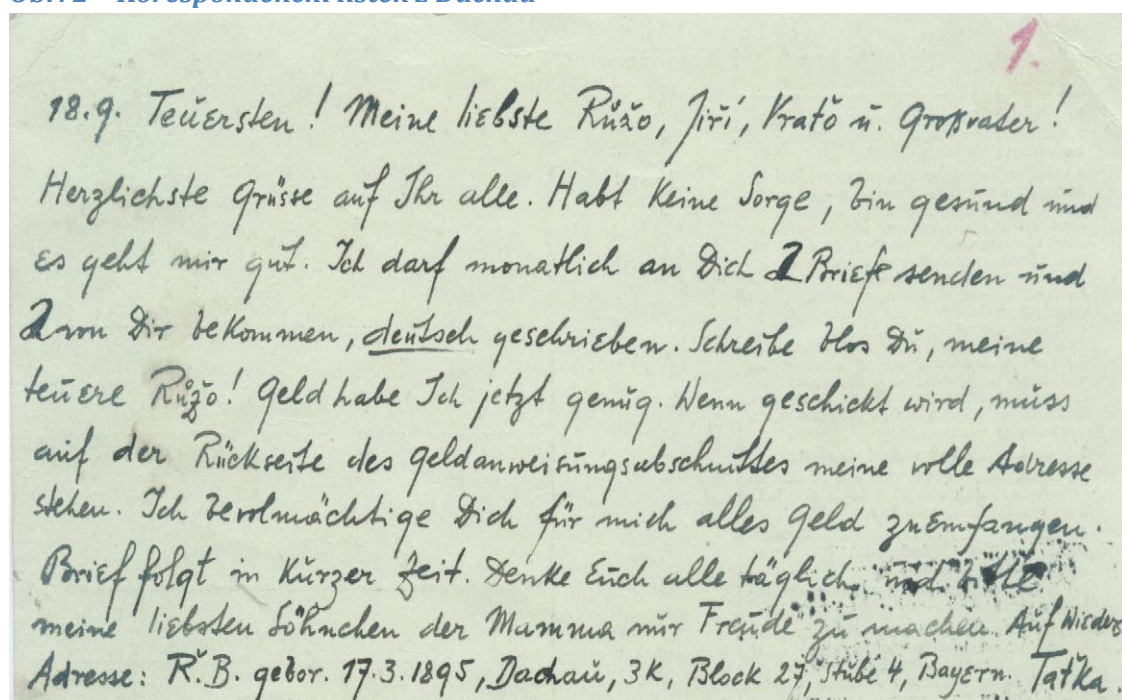
7. Obrázky

Obr. 1 – Korespondenční lístek se zprávou o zatčení

Obr. 2 – Korespondenční lístek z Dachau

Konzentrationslager Dachau 3 K		Absender:	Meine Anschrift:
Folgende Anordnungen sind beim Schriftverkehr mit Gefangenen zu beachten: 1.) Jeder Schutzhaftgefangene darf im Monat zwei Briefe oder zwei Karten von seinen Angehörigen empfangen und an sie absenden. Die Briefe an die Gefangenen müssen gut lesbar mit Tinte geschrieben sein und dürfen nur 15 Zeilen auf einer Seite enthalten. Gestattet ist nur ein Briefbogen normaler Größe. Briefumschläge müssen ungefüllt sein. In einem Briefe dürfen nur 5 Briefmarken à 12 Pfg. beigelegt werden. Alles andere ist verboten und unterliegt der Beschlagnahme. Postkarten haben 10 Zeilen. Lichtbilder dürfen als Postkarten nicht verwendet werden. 2.) Geldsendungen sind gestattet. 3.) Zeitungen sind gestattet, dürfen aber nur durch die Poststelle des K.L. Dachau bestellt werden. 4.) Pakete dürfen nicht geschickt werden, da die Gefangenen im Lager alles kaufen können. 5.) Entlassungsgesuche aus der Schutzhaft an die Lagerleitung sind zwecklos. 6.) Freigabe, Verlaubnis und Besuche von Gefangenen im Konzentrations-Lager sind grundsätzlich nicht gestattet. Alle Post, die diesen Anforderungen nicht entspricht, wird vernichtet. Der Lagerkommandant.		geboren am: 17. 3. 1895	Name: Rěhaik Rafuslar
Block 27	Dachau, 3 K.	Stube 4.	Das Deutsche Rote Kreuz immer bereit. Hilf mit! Frau Ruža Rěha'ková choť profesora Prag XII. Milešovská 10 Protektorat

geprüft:

Obr. 3 - Dopis z Buchenwaldu

Buchenwald 4. x. 39.

Meine liebste Ruža, děkuju Ti a Krato!

Ich denke auf Euch alle jeden Tag stundenlang und grüße herzlichst. Meinem liebsten Vater schicke ich zum Namenstage beste Wünsche guter Gesundheit. Ich weiss, dass Er Gott bittet um frohliches Wiedersehen.

Viel Sorge verursacht mir die Krankheit unserer liebsten Grossmutter in Turrau, denn ich habe seit meinem Abgang bis jetzt keine Nachricht von Euch. Jetzt wird schon besser. Ich kann jede Woche schreiben, und Du kannst mir auch, meine liebste Ruža. Briefumschlag muss aber ~~mit~~ ohne farbiges Papier immer sein.

Weil ich bis jetzt auch kein Geld bekommen habe von dem, das in Dachau deponiert ist, bitte ich Dich, mir Geld zu senden.

Zweimal monatlich, immer 15 RM (30 pro Monat). Am besten wäre es durch das Postsparkassendant in Prag mittels blanko check auf Konto No. 6*2, "Unterstützung der Verwandten und Familienangehörigen in Deutschland. Ausführliche Bestimmungen kriegst Du bei jedem Postamt. Auf Rückseite des Checks müsst Du meine genaue Adresse angeben, wie im Briefe steht.

Habe keine Sorge, ich bin gesund. Ich denke sehr oft auf Ti, wie Ihn die lateinische Sprache jetzt in Lektia geht und bitte ihn, fleilig zu lernen, denn die Gründe sind die Hauptsache. Ich hoffe, dass ich bei meinem Rückkehr von Euch beiden, meine liebsten Söhnechen, mir das beste hören werde.

In deinen Sorgen wende dich, Ruža, auf

Frau Hane, Kleanda und auf meinen Freund Trčka
 Topák. Ich hoffe in Ihre Unterstützung, dass Sie
 mir helfen werden, wie Ihnen nur möglich ist.
 Ich berechne Dich auch, Ruzo, Geld (auch Gehalt)
 für mich zu empfangen.
 Ich weiss, das Du jetzt sehr viel Sorgen hast, auch
 mit der Wohnung. Ich hoffe aber, dass Herr Inge-
 niör alles beim alten lassen wird. Ich bitte
 Dich auch um Nachricht, wie geht es in der
 Kautzlei, was Schwester Klara und Bruder Rudolf
 machen und ob alles in Ordnung ist. Ist Professor
 Karl zu uns gekommen?
 Wäsche habe ich auf Paukrac bekommen, liegt
 alles in meinem Koffer im Depo. Ich habe Dir aus
 Sachau zweimal geschrieben: zwei Postkarten.
 Wegen dem Schreiben etwas wichtiges: Niemand

von den Verwandten darf auf das Lagerkommando
 schreiben, keine Bitte um Informationen, auch wegen
 Entlassung nicht, denn die wird mir von dem Anke
 angeordnet, der sie befohlen hat, und nicht vom
 Lagerkommando. Schreibst also mir auf meine
 Adresse. Kinder dürfen zuschreiben, auch andere
 Verwandten.
 Jetzt werde ich mich auf deinen Brief freuen.
 Schreibe mir Familienangelegenheiten, was in Probstdorf
 neues Geschehen, wissen wir aus den deutschen Zeitungen.
 Ich sende auf Ihr alle herzlichste Grüsse.
 Denke auf Euch, auch in Turan in Königsgrätz
 mit schwachtem Wunsch, Euch alle in Gesundheit
 zu treffen.
 Küsst deine sorgfältige Hand
 dein Städel.
 Řechak Bohuslav, Nr. 35. SM, Block 47
 Konzentrationslager Buchenwald
 bei Weimar (Th.) Deutschland.

Obr. 4 - Pohlednice z dívčí Lesní školy

Spolu děláme!

Je žlutá jedinečná noc - práce, když jsem si všiml -
 došel jsem se do dvíř L. 5 a právě právě k samostatné úvaze
 vstoupil dovnitř. Připravujeme! To je brada pro úvod, jak
 uvidíte a jaké jsou všechny věci, na jedné straně
 dvíř L. 5 má kování, uvnitř je několik jehlanů, které
 a velmi jedinečným způsobem v něm - jsou se zděním,
 kolíčky, podivná, hravá, je to vše u každé
 postavy od. Všechno. Jsem se mi líbí
 všechny postavy O. H. H. H.

Pásovka, 22/III. 39.

Československý výrobek.

ČESKOSLOVENSKO
 50h
 SAZAVOU
 1939-40

Vážení
 Jiří Růža Řechákovi
 uč. profesora

Praha - Vinohrady
 Miličova 10.